

Posamezna številka I Din mesečno, če se sprejema list v upravi, naročnina 4 Din, na dom in po pošti dostavljen list 5 Din. - Celoletna naročnina je 50 Din, polletna 25 Din, četrtletna 13 Din. Cene inseratov po dogovoru

PONEDELJSKI

SCLOVENEK

Uredništvo: Kopitarjeva ul. št. 6/III, Telefon št. 2050 in 2996. — List izhaja vsak ponedeljek

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6 Poštni ček, račun. Ljubljana 15.179. Telefon št. 2992

Misijski kongres v Grobljah

Nadškofa dr. Jeglič in dr. Ujčič med tisočeri slovenskimi verniki
Vzpodbudljiv govor ministra dr. Kreka

Domžale, 20. junija.

Mogočna misijonska graščina v Grobljah, položena sredi kamniškega polja pod vence Kamniških planin, je v zadnjih letih že mnogokrat bila središče in ognjišče velikih ljudskih prireditev, ki so vrgle med ljudstvo dobro seme in so obrodile dober sad. Zadnjo veliko prireditev v Grobljah smo doživljali pred šestimi leti, ko se je ljudstvo iz vsega kamniškega okraja zbralo v Grobljah ob priliki dozidave in blagoslovitve prosvetnega doma. Ze tisto leto takoj pa je padla nad ves kraj kakor nad celotno domovino sploh, strahotna tema...

Danes pa so prijazne Groblje zopet oživele. Vsaka hiša in dvorišče, vsa okolica in vas Rodica sama, ki tiha in ekromna počiva ob beli cesti in se vsa ožira proti graščini, kateri je nekoč morala blapčevali, vse se je torej danes obleklo v svetovska oblačila. Drugi gospodarji so danes v Grobljah in ljudstvo ve, da odtod diha zdaj drug duh, sama topla prijaznost in dobrot, prava misijonska ljubezen. Zato prihajajo ljudje vselej, kadar vabijo Groblje, v strnjenih množicah iz vseh vasi izpod planin, iz vseh domov od Moravc in Trojan in Brda in Kamnika in Komende in Vodice in celo od ljubljanske strani in Mengša, Trzin, Domžal, Črnuče, Ježice, St. Vida in daleč z one strani Smarne gore.

Zato menda v resnici ni bilo primernejšega kraja za misijonski kongres, kakor so to ravno Groblje. Od vesepoved so prišli tudi danes ljudje, oživila so na vse zgodaj vsa pota in eteze, kolešarji in vozovi, avtomobili, avtobusi in vlak, ki je ta teden izjemoma obstajal tudi v sredini košatega drevoreda tik Groblji, vsi so dovažali ljudi k prijaznim misijonarjem v Groblje. Iz najbližje okolice pa so seveda ljudje prihajali peš. Znan je ljudski izrek, da ne gre zamuditi škofove maše, kadar se ta prilika ponudi. Zato so mnogi hiteli danes na misijonski kongres v Groblje tudi zato, da bodo deležni škofove maše, kajti prireditelji misijonskega tedna, ki se je z današnjim dnem zaključil, so naprosili prevz. knezoškofa dr. A. B. Jegliča, da je prišel za to priliko maševal v Groblje.

Današnje jutro se je zbudilo kakor umito. Noč na nevihta je dovolj ohladila ozračje, dež je spral ceste in pota, da se ni bilo treba skrivati pred oblaki prahu, vročine ni bilo nobene, zlato sonce je prijazno božalo visoke zasenčene vrhove, polja so zdaj vsa v svetlo in dehtenju, pri mali cerkvi v Grobljah pa je vabljivo prizvanjalo k molitvi...

Sprejem visokih gostov

Ob devetih dopoldne so se v Groblje pripeljali visoki gosti: prevz. nadškofa dr. Jeglič in dr. Ujčič, minister dr. Krek ter ban dr. Natlačen. V drevoredu pred graščino so visoke goste pozdravila najprej dekleta domačega dekliškega krožka, ki so vsakemu izmed visokih dostojanstvenikov izročile po en lep domač slovenski pušljec nageljnove, pomešanih s poljskim cvetjem, rekoč, da jim poklanjajo v znamenje velikega spoštovanja in ljubezni šopke z domačih vrtov in našega polja. Pred tem pa je visoke goste pozdravila tudi domačeka godba, nakar je pozdravil oba nadškofa, ministrin in bana domači župan s Homea g. Repanšek, slednji pa tuudi kot domačin vizitator misijonskega g. Lovro Sedej. Vsi gostje so si nato pod vodstvom g. Godine ogledali bogato in zanimivo misijonsko razstavo, ki je že ves teden bila deležna velike pozornosti ljudstva od blizu in daleč.

Vsa okolica doma, kjer je bila razstava nameščena, je bila lepo okrašena z vitkimi mlaji ter narodnimi zastavami, tik ob graščinskem vrtu na koncu drevoreda pa je bil postavljen prostoren altar, ki je močno spominjal na stavbarstvo dalnje Indije. Po vsem prostoru so bili nameščeni tudi zvočniki, ki so prenašali govore posameznih gospodov, da jih je mogla dobro slišati vsa množica.

Tudi na dvorišču misijonske v Grobljah je bilo seveda vse živo. Domači fantje so na notranjem dvorišču priredili lep oder, na katerem se je snoči imela igrati lepa misijonska igra, ki pa jo je tik pred koncem neumljeno presekala hud nalič s ploho. To igro so danes popoldne in zvečer zopet ponovili.

Sv. maša na prostem

Točno ob desetih se je na prostem zunaj pred drevoredom darovala sv. maša. Duhovniki so v sprevedu z obema nadpastirjema dr. Jegličem in Ujčičem na čelu prišli do altara, sv. mašo pa je daroval nadškof dr. Jeglič, ki sta mu poleg bivšega njegovega tajnika, ravnatelja Jagodica, stregla tudi kanonika Vole in dr. Zupan iz Ljubljane. Med mašo je imel lepe govore na vernike nadškof dr. Ujčič, ki je razlagal pomen božjega kraljestva na zemlji. Navajal je tuoi, da ima današnji misijonski kongres predvsem ta namen, da se božje kraljestvo na zemlji čimbolj utrdi, pa tudi ta namen, da se misijonisti s svojimi deli razširijo med ljudstvo. Ni dovolj, da je naša vera trdna, biti mora obenem združena z dejanji ljubezni. Veliko imamo sicer Slovenci drugih potreb, mali in ubogi narod smo, toda ne gre zato, koliko kdo da za misijone, marveč, da vse da, kar more z ljubeznijo, s sreem, Sam Bog ve in sodi, koliko so vredne te naše skr. nne žrtve, ki jih prinašamo na altar misijonarstva. Fantje in hčere slovenskega naroda delujejo dateč kje v Afriki ali

Indiji ali med Indijanci; ali jih ni škoda, ko jih doma tako potrebujemo, se vprašujemo s skrbjo? Pri tem pa ne mislimo dovolj na to, da je tu pri nas morda eno uro najdelj do najbližje cerkve, tam doli kje pa morda tri dni najmanj. Z molitvijo in malimi darovi pomagamo torej tem svojim bratom, naj bodo kjerkoli na zemlji, saj je Kristus učil, da smo vsi bratje, enega očeta sinovi.

Zborovanje

Po sv. maši je pozdravil vse zbrane najprej g. stolni župnik kanonik dr. Klinar. Posebej je pozdravil oba nadpastirja dr. A. Jegliča ter dr. Ujčiča, dalje ministra dr. Kreka ter bana dr. Natlačena, zastopnika mariborskega škofa dr. Tomažiča g. kano-

Govor ministra dr. Kreka

Dragi bratje in sestre!

Največje izmed vseh dobrih del je delo na spreobrnitvi paganov k pravi Kristusovi veri in cerkvi.

Te resnice, ki jo v zadnjem desetletju sveta Cerkev slovesno povdarja, nanjo kaže in nas k misijonstvu poziva, se vedno premalo zavedamo. Tudi tako zvani prepričani in v verskih rečeh izobraženi katoličani redno na misijone sploh ne mislimo. Celotno kadar nas misijonski prazniki ali pridigar na to opozori, imamo pri roki kopico izgovorov in ugovorov, da le misijonstvo zapostavljamo. Vedno je drugega dela preveč, za misijonstvo ne ostaja ne časa, ne moči.

Zakaj? Prav zato, ker ne vemo, da je največje dobro delo biti misijonski sodelavec.

Kaj je dobro delo sploh, kaj je veliko dobro delo in kaj je končno največje dobro delo, spoznamo predvsem iz izrecnih besedi Gospodovih. Mi vemo, da je Jezus rekel: »Pojdite in učite in krestite vse ljudi, vse narode, da bodo izpolnjevali, kar sem vam zapovedal. To je bila Jezusova zadnja beseda, po naše povedano njegova oporoka, ki jo je prihranil za najslavnejši trenutek pred svojim vnebohodom, da bi ostala v najbolj živem spominu njegovim apostolom.

Kaj je največje dobro delo v očeh Božjih, spoznamo dalje iz veličine in obsega posebnih milosti, ki so jih prejeli tisti, ki so klicu božjemu sledili. Apostole in prve učence je sicer Jezus sam katekizma učil in jih preobličil v prepričane kristjane. Toda posebne, izredne milosti so prejeli šele tedaj, ko so nastopili misijonsko pot. Takrat so jih razumeli ljudje govoriti v njihovih jezikih, ki se jih nikdar niso učili, takrat so dobili moč delati čudeže, takrat so iz preprostih mož postali modrijani, silni govorniki in pisatelji, vztrajni, apostolsko goreči, neustrašni značaj.

Na največjem misijonarju med apostoli, svetemu Pavlu, je Bog storil čudež. Iz stranskega, zagrizenega preganjalca krščan stva je napravil svega moža, najmarkantnejši steber svoje Cerkev. Dasi je bil Pavel po telesu šibak in stalno bolan, je v takratnih časih prepotoval vso prednjo Azijo, sedanjí Balkan in prišel preko Rima v Španijo in zopet nazaj v Azijo. Neprestano in neutrudno je premagoval ovire, s trdim težaškim delom si je služil svoj vsakdanji kruh, govoril, pridigoval in pisal apostolska pisma, polna neizčrpne modrosti.

Sam o sebi je zapisal Korinčanom, ki so ga dobro poznali, da je imel trpljenja čez mero, ječe preveč, ran na svojem telesu v izobilju. Hodil je iz ene smrtne nevarnosti v drugo. Judje so ga petkrat pretepli, bil je kamenjan in šiban, trikrat se je ladjaz razbila, na kateri se je vozil. Bil je v nevarnosti na rekah in na morjih, v nevarnostih pred vojaki in nevarnosti, v mestu in v samotni, napadli so ga razbojniki in zalezovali lažnjivi bratje. Živel je v trudu in naporu, v pogostem bdenju, v lakoti in žeji, v mrazu in v mokroti.

Ali Gospod je napolnil njegovo šibko telo z izredno močjo, mu z izrednimi sposobnostmi omogočil, da je postal res apostol narodov, največji in največkopoteznejši misijonar vseh časov.

Preglejmo imena v koledarju ali pa v litanih vseh svetnikov, prelistajmo življenje svetnikov! Ali bomo našli katerega med njimi, ki so dosegli čast altara, da ni bil misijonar, misijonski sodelavec, ves goreč za širjenje vere? Ni ga! Nasprotno! Ravno misijonska poteza je pri vsakem svetniškem značaju posebno živa in svetla. Opazili bomo še to, da je šele odtlej, ko je začel posebno goreti za misijone, vsak teh svetlih naših priprošnjikov na posebno nagel in obilen način raste v otroka Božjega. S posebno milostjo ga je Bog obdaril.

Odkar je organizirana cerkev Božja na zemlji, Bog silno redko daje smrtnikom moč, čudeže delati. Ali dal jo je zopet največjemu misijonarju svojega časa, Frančišku Ksaveriju. On je govoril jezike, ki jih nikdar ni poprej slišal, on je ozdravil in ko je njegovo truplo nrtvo potovalo skozi kraje, kjer je kuga divjala, je kuga prenehala.

Vsaka stran v knjigah zgodovine življenja kristjanov nas prepričuje, da je Bog svojim zvestim, ki so bili vneti misijonski delavci, delil izredne milosti že tu na zemlji.

Milost pa vemo, da je božje plačilo, najdragocenejše darilo in znamenje dopadljivosti v očeh Večnega Očeta.

Tako je Bog poleg svojih izrecnih besedi, poleg svoje oporoke in zapovedi pokazal, da zahteva od svojih otrok, da širijo njegov nauk, da sodelujejo v misijonih.

Če pomislimo na to in če se še spomnimo, da je misijonstvo prav bistvena lastnost naše cerkve, spoznamo in vidimo našo dolžnost.

Kristusova Cerkev je vesoljna. Nauk Kristusov je namenjen tudi onim 1000 milijonom ljudi,

nika Zagarja, zastopnika škofa dr. Gnidovec iz Skoplja, g. Turka, dalje zastopnika kamniškega glavarja g. Koščaka, sodnika dr. Tomea in druge. Ob enem je dr. Klinar navedel, da ima misijonski teden, ki je z današnjim dnem v Grobljah zaključen, ta vzvišen namen, poudariti veliko misel družbe za širjenje vere, ki po vsem svetu zbira darove in se je tudi pri nas v zadnjih 15 letih močno uveljavila ter razširila. Drugič obhajamo letos tudi stoletnico, kar je prvič prišel iz misijonskih potov domov naš prvi misijonar škof Friderik Baraga. Tretjič pa smo dolžni biti v nekem smislu misijonarji prav vsi — to misel moramo utrditi med ljudmi. Ljudstvo naj bo pritegnjeno k misijonskemu delu. Iz te misijonske misli naj bi vzklila tudi misel bratstva in ljubezni med vsemi nami.

Nato je govoril minister dr. Krek:

ki so še danes pagani. Vsak živ ud Kristusove Cerkev, ki ne izvrši misijonske dolžnosti po svojih možnostih, je kriv za milijarde duš tistih, ki niso mogli spoznati Resnice sv. vere in so kot pagani umrli.

Strašna odgovornost! Še bolj pa strašna naša malomarnost, da se tako malo spomnimo na to bistveno svojo dolžnost, ki jo Bog plačuje že v tem življenju s tako izrednimi milostmi.

Toda ne le kot krščanski verniki, kot apostolski značaj smo dolžni biti vneti misijonarji. V današnjem času je to dolžnost vsakega kulturnega človeka, ki hoče ohraniti svetu neprecenljive pridobitve krščanske kulture in krščanski red družbi.

Misijonstvo je oznanjevanje ljubezni. Ljubezni do Boga in do bližnjega. In sicer popolne, dejavne, požrtvovalne ljubezni. Misijonstvo pa je žrtev za bližnjega iz najvišjih in najbolj človekoljubnih nagibov. Ker ono uči to bistveno in osnovno resnico krščanske ljubezni, je samo po sebi največje in najučinkovitejše gibanje za svetovni mir. Za mir med narodi in državami, kontinenti in rasami, pa tudi za socialni mir med kastami in razredi. Misijonstvo uči: ne ubijaj, ampak pomagaj in ljubi sobrata v Kristusu, pa naj bo bel ali črn, rdeč ali rjav, podobna božja je.

Pred našimi očmi se zgrinja v prah lažnjiv socialni nauk komunizma, ki je pridigal in prerokoval človeku raj na zemlji brez Boga in božje ljubezni. Komunizem je po nujni poti, ki jo prehodi sleherni brezbožstvo, začel v strašna protislovja, ki kot ognjeni plameni požirajo vsa, s toliko krvjo napojeno zgradbo njegovega družabnega reda. Izkazalo se je, da je prerokoval svobodo, enakopravnost in odrešenje, rodil pa popolno materijelno in duhovno zasužnjevanje svojih pristašev. Tako strašnega suženjstva kot je boljševisko, ne pozna zgodovina. Tako popolne odvisnosti človeka od materije, kot jo je ustvaril boljševisem, ni nikjer, kamor je segel le žarek luči krščanske resnice.

Končno se je v zadnjih letih žarko pokazala cela prevara. Ves sovjetski sistem, ki naj bi ustvaril novo družbo, se je izrodil v najgrozovitejši politični režim, ki ubija in mori svoje lastne otroke, svoje duhovne velikane, svoje ustanovitelje prav tako brezobzirno kot je pomoril legije proletarcev in ubogih kmetijskih družin. Ostal je samo še režim, ki se brez duše in srca bori za oblast.

Kako velika nevarnost je bila, da v sled malomarnosti otrok luči ta tema pade na ves svet. Kako se je mednarodno brezboštvo trudilo, da razpalj strasti s sirenskim napovedovanjem enakosti med ubogimi neprosvetljenimi, v kaste razdeljenimi, ponižanimi in trpečimi pagani?

Klic in zahteva po pravičnosti sta danes pač glasnejša, človeštvo je za eno izkušnjo več razočarano. Ta klic ne sme več biti in ostati v ustih brezbožnih morilcev in izkoriščevalcev, ne bojno geslo proti veri in cerkvi, ampak vroča in glasna želja po resnično pravičnem Odrešeniku, ki je umrl iz ljubezni do ljudi. Evo velike in posebne naloge današnjega misijonstva!

Dragi bratje in sestre! Misijonsko delo je bistven del našega življenja v živem telesu Kristusovem. Misijonstvo je najvzvišenejši del našega apostolata. Kot misijonarji širimo in utrjujemo Kristusovo vidno družbo na zemlji. Kot sodelavci v misijonih osvajamo narode in dežele prav tako kot posamezne neprecenljive in neumrjoče duše. Živo misijonsko delo, pa naj bo vroča molitev, ali žrtev, ali materijalen prispevek za misijone, mora navdati slehernega kristjana z zavestjo, da neposredno sodeluje z vso največjo organizirano družbo na zemlji. Tako zavest napolni s ponosom, da je moj skromen prispevek povezan s sto in sto milijoni enakih prispevkov tujih sobratov v Kristusu, ki isto verujejo, enako mislijo in isto hočejo. Zato je misijonska misel blagoslovljeno sredstvo prave verske in cerkvene zavesti med nami samimi. Misijonstvo nam vliva ponos in zanos za vse dobro, utrjuje nas in povziguje, da gledamo vse dogajanje in življenje z najvišjega božjega stališča, ker vse drugo je minljivost in nič drugega kot minljivost.

Ce se tako-le vživimo in skušamo doumeti misijonsko misel, bomo tudi začutili polno resničnost misijonske enciklike, v kateri beremo: Medtem, ko se obljube lažnjivih prerokov tega sveta v krvi in solzah izgubljajo v nič, sveti v nebeski lepoti mila in tolažiljiva prerokba Odrešenika sveta:

>Glejte, jaz pa vse prenavljam.<

Po govoru ministra dr. Kreka je v kratkih besedah pozdravil kongres zastopnika mariborskega škofa stolni kanonik dr. Ivan Zagar.

O misijonski ideji je nato obširno govoril ravnatelj deskega semenišča iz Maribora, prof. Jakob Richter, za njim pa posebej o misijonskem delu škofa

Konferenca na Donavi

Na ladji »Kralj Karol II.« Od leve na desno: dr. Stojadinović, dr. Hodža, Antonescu, Tatarescu.

Bukarešta, 20. junija. AA. (Rador). Češkoslovaški ministrski predsednik dr. Milan Hodža je pred odhodom iz Rumunije eprejel zastopnika agencije Rador in mu je dal tole izjavo: Uspehi teh dni ne sestoje samo v teh manifestacijah. Pripravili smo praktične poti glede več perečih vprašanj o sodelovanju v Podonavju. Zato bodo ure, ki smo jih prebili v lepi Rumuniji in potovanje po Donavi ostale sijajne in neizpodbiten dokaz i našega prijateljstva in naše zveze i našega plodovitega sodelovanja. Ze v Bukarešti smo se imeli priložnost pokloniti vladarju Velike Rumunije, kralju Karolu II., ki ne zamudi nobene priložnosti, da zagotovi svojemu narodu vse pridobitve sedanjega napredka. Pozdravljamo pri tej priložnosti vse njegove sodelavce s Tatarescom in Antonescom na čelu. — Srečni smo bili, ker smo videli, da dr. Stojadinović s svojo navzočnostjo na današnjem sestanku podrtal solidarnost Male zveze in tako še bolj pripomogel k intimnemu sodelovanju na polju najkločljivejših vprašanj s poroštvu za bodoči razvoj.

Ia Friderika Barage novomeški prošt dr. Karel Cerin.

Končno je stolni župnik dr. Klinar prebral pisma in pozdrave slovenskih misijonarjev, ki delujejo v Afriki, Aziji, na Japonskem in drugje. Ob enem je predlagal, da kongres vsem tem delavcem na misijonskem polju pošlje tople pozdrave in priznanje z bodrilom, da bi vsi naši misijonarji z isto vneto delovali tudi naprej.

Brzjojavni pozdrav sv. očetu

Slednjič je kongres na predlog univ. prof. dr. Ehrlicha sklenil poslati sv. očetu, papežu Piju XI. sledečo vdanostno brzjojavko: »V imenu tisočih vernikov, zbranih na misijonski proslavi dne 20. junija v Grobljah, izraza misijonski soages Nj. svetosti, misijonskemu papežu Piju XI. svojo otroško vdanost in zvestobo ter obljuba, da bodo Slovenci čimdalje bolj goreče sledili misijonskemu klicu sv. očeta ter v čim večji meri izpolnjevali svojo misijonsko dolžnost: Vse molitve, vse darove, vse slovenskih misijonarjev, to bodi naša obljuba in naš dar.«

Brzjojavni pozdrav kralju

Ob enem je bila odposlana vdanostna brzjojavka tudi kralju Petru II. in kraljevskimi namestnikom: »Misijonski kongres v Grobljah, na katerem je zbrano tisočero slovenskih vernikov in rodoljubov, izražajo svojo iskreno vdanost in zvestobo Nj. Vel. kralju Petru II. in kraljevskimi namestnikom; ob čudežju Previdnost božjo, ki je privedla slovenski narod v veliko Jugoslavijo, ne samo da ohrani v njej svojo samobitnost, ampak da brani skupaj s Hrvati in Srbi kot v preteklih stoletjih, tako tudi danes vekotrajne vrednote krščanstva pred katerimkolimi razkrajalnimi silami; prosi končno predstavnike države, da skupno z drugimi krščanskimi državami pospešujejo svetovno kulturno poslanstvo krščanskih misijonarjev.«

Pozdravna brzjojavka je bila poslana tudi ljubljanskemu in mariborskemu škofu, ki sta oba bila zaradi birne zadržana, da nista mogla sama osebno prisostvovati kongresu.

Smernice misijonskega dela

Univ. prof. dr. Ehrlich je slednjič prebral še smernice, ki jih je nato kongres z odobravanjem sprejel kot bodoči program misijonskega dela:

Misijonski kongres izraza željo in prošnjo, da naj se Družba za širitev vere uvede dobesedno v vsako slovensko župnijo in vas in da naj e. gg. duhovniki izvedejo prvotni način nabiranja udov in prispevkov, kakor ga je priprosta ustanoviteljica delavka Pavlina Lariot započela v Franciji. Naše geslo: v vsaki slovenski hiši naj se moli zvečer Očenaš za družbo za širjenje vere. Vsak Slovenec od 12. leta naprej bodi član DZV. Vsak slovenski otrok bodi v krščanskem detinstvu. Dostlej je prišlo na vsakega Slovenca po 20 par misijonskih prispevka na leto. Odslej glejmo, da bo vsak Slovenec dal letno 1 dinar za misijone. Zdj imamo 11 duhovnikov Slovencev v misijonih. Čez 10 let naj bi jih bilo vsaj 50!

S temi željami je slednjič g. stolni župnik dr. Klinar ob pol 1 popoldne zaključil kongres, ki se ga je udeleževalo skupno okrog 10.000 Slovencev. Celotno prireditev je zaključila godba s hitno »Posveš Bogar, ki so jo peli vsi zbrani tisoči vernikov.

Popoldne so se zopet na prostem pred drevoredom molile litanije in druge molitve za dober uspeh misijonov. Po litanijah pa so na dvorišču misijonskega odigrali igro iz misijonskega življenja »Dva apostola, kateri so prisostvovali tudi po večini vsi visoki odličniki, ki so kongres počastili s svojo navzočnostjo.

Občinske volitve v Kranju

Kranj, 20. junija.

Pri današnjih občinskih volitvah je bilo volilnih upravičencev 1565. Na volišču v mestu Kranju je volilo 523 volivcev, na volišču na Primskovcu pa 287, skupaj 810 (51.7%). Izvoljena je edina kompromisna lista, katere nosilec je g. K. Cesen, bančni ravnatelj v Kranju. Po kompromisu dobi JRZ 12 odbornikov, JNS 12 odbornikov, skupina tovarnarja g. Focka pa 6 odbornikov.

Zanimiva slikarska razstava

Ljubljana, 20. junija.

Po krajšem presledku je bila danes v Jakopičevem paviljonu ponovno odprta prav zanimiva umetniška razstava, ki spet dokazuje, da je Ljubljana v umetniškem pogledu zelo razgibano mesto ter nudi dovolj možnosti za udejstvovanje umetnikom vseh struj in iz vseh krajev.

Danes ob 11 dopoldne je bila v Jakopičevem paviljonu odprta razstava g. Metodija Lepavca iz Makedonije. V družbi z njim razstavlja svoje slike naš znani in splošno priljubljeni slikar, pretežno pokrajinar g. Srečko Magolič, in mlada, 18 let stara gđ. Jožica Bregarjeva. Vse te umetnine zavzemajo ves paviljon ter predstavljajo občinstvu izredno slikovitost. Poleg impresionistično nastrojenega in v naravo zaljubljenega Magoliča, se razlikuje Metodij Lepavac s svojo izjemnostjo kot povsem nasprotni tečaj pokrajinskega slikarstva. Mladi Jožici Bregarjevi pa mora sleherni priznati lepo deklirsko dušo, ki toplo občuti in razume vsebino pokrajine in tudi dogodka.

Nad razstavo je prevzel pokroviteljstvo tukajšnji divizijski poveljnik g. general Tonič. Zadržnega pokrovitelja je pri otvoritvi razstave zastopil g. brigadni general Došli. Navzoči pa so bili še inž. podpolkovnik Ilija Golovič, načelnik Narodne galerije dr. Windischer ter odbornik dr. Pretnar z gospo, ravnatelj g. Zorman, več umetnikov, kakor g. Vavpotič, dalje številni umetniški kritiki in kulturni delavci, zastopniki časopisja in drugi.

Otvorilni govor dr. Rudolfa Moleta

Na zbrano odlično občinstvo je imel otvorilni nagovor načelnik mestnega kulturnega oddelka g. prof. dr. Rudolf Molet. Izvajal je:

Dame in gospodje! Ta razstava, ki se bo danes odprla, je svojevrstna in interesantna že zato, ker razstavlja trije s a m o u k i. Samouk je pa mnogokrat identičen pojem z dilantizmom. In zopet je veliko, mnogokrat nereseno vprašanje, kje se neha dilantizem in se začne umetnost, se teje, kje se neha umetnost in se izpreveže zopet v dilantizem. V splošnem rečeno, širša publika — pa tudi tako imenovana »umetniško solana« publika, navadno ne razločuje, kaj je umetnost, kaj je umetni obrt in še manj, kaj je dilantizem. To so vprašanja, ki bi bila nanje enkrat temeljito odgovoriti, ker do danes pri nas nismo dobili še pravega odgovora in smo pri svoji neverjetno malenkostni kritičnosti prav čudno odgovarjali in delali mnogim resnim umetnikom krivico.

Za Magoliča str. je menda vprašanje, ali je

umetnik ali ne, rešeno že s tem, da se je v začetku tega stoletja udeleževal skupno z drugimi umetniki velikega imena razstav v Sloveniji in izven Slovenije, da so ga torej imeli za sebe enakega. Res je, da nima umetniške akademije, a ima talent in izredno svojevrstno impresionistično velik čut za izbiro motivov, veliko ljubezen do avestih barv, zlasti do zelene; krepkih potez ne najdemo pri njem. Magolič je izrazil slovenski slikar-pokrajinar, saj jemlje svoje motive skoraj izključno po naši slovenski domovini. Slika gore, hribe, gošče, travnike, jezera, reke, drevesa, a zlasti velik moštar je v slikanju brez, pri čemer zlasti opozarjam na breze v mali levi sobi. Zelena barva prevladuje, kakor je zelenje karakteristična barva naše pokrajine. Tudi prosojnost zraka zadene njegov čopič z veliko virtuoznostjo. Njegove slike so dekorativne, zato ni čuda, da jih toliko visi po hišah našega meščanstva.

Metodij Lepavac je tudi izrazil pokrajinski slikar. Njegovi motivi so vzeti iz Makedonije. Njegove poteze so krepke, barve so žive, pač vse odsev njegove domovine. Vitki minareti, mošeje, kupole pravoslavne cerkve, majhne turške hiše iz Skoplja, Prilepa, Prizrena itd. — tuptam kakor folklorea oljnata ekica — to so živahni motivi tega marljivega Makedonca. V olju je boljši kakor v akvarelu. Interesantno je, da sam prizna, da je slikar-samouk, ki bi se rad spopolnil, če bi imel sredstva. Ze mal deček je kazal talent za risanje in čut za barve, pozneje ga je študij arheologije odvrnil od slikarstva, dokler ni pred leti po čudnem naključju zopet začel slikati. Kopiral in učil se je po galerijah v Nemčiji in Italiji, prepotoval Egipt, Malo Azijo, Turčijo in začel slikati motive iz svoje s krvjo prepojene zemlje. »Jaz čutim potrebo, da slikam to svojo ubogo domovino. Prišel sem pa v Ljubljano, da Vam jo pokažem in sliki, mi je dejal. Škoda bi bilo, če bi Lepavac ne našel prilike, da bi izloboval svoj talent in se razvil v dobrega umetnika, slikarja Makedonije.

Mladi Jožici Bregarjevi se pozna Magoličeva šola. Pokrajina ji dela še preglavice, razstavljeno tihožišje pa kaže brezdomno zmoglost. Ako bi se podvrkla iz kakemu drugemu šolanju — kar je za mladega človeka potrebno — bi utegnila postati še dobra slikarica.

Občinstvo si je nato ogledalo pestro razstavo ter izrazilo svoje zadovoljstvo nad umetninami. Že prvi dan je bil na razstavi prav zadovoljiv obisk. Kakor kaže, bodo vsi trije umetniki dosegli s to razstavo velik moralni uspeh. Razstava je odprta vsak dan od 9 dopoldne do 7 zvečer.

Junaška orožnika rešila otroka

Orožnika postaje Selnica ob Dravi, podnarednik Ivan Ilija in kaplar Andrej Krajnc sta odšla na redno patroljo. Pri obhodu sta prišla v Spod. Boču v dolino bistriškega potoka, ki je bil zaradi naliva narastel v strahovit hudournik ter je voda nosila s seboj hlode in deske od žag ter valila težko kamenje. Naenkrat je med bučanjem hudournika odjeknil preplašen otroški krič. Oba orožnika sta naglo pohitela v smeri, od katere je krič odmeval ter sta zagledala, kako nosi umazano derode vodovje majhnega otroka, ki je krilil z ročicami ter se že potapljaj. Naglo sta vrgla puški proč ter kljub smrtni nevarnosti planila v

narastel hudournik. Uspešno jima je, da sta ujela otroka ter ga z velikimi težavami spravila na suho. Z umetnim dihanjem sta ga spravila zopet k zavesti. Bila je to 4 in pol letna Ivanka Jarč, hčerka kočarja Jožefa Jarca s Slemenca. Mala Ivanka je šla po brvi čez narastel hudournik, ki je voda odnesla brv ter z njo vred tudi otroka. Če ne bi bilo pogumnih orožnikov, bi bilo deklečce utonilo. Starši, ki niso vedeli za strašno nevarnost, v kateri se je hčerka nahajala, so vsi preplašeni sprejeli od orožnikov malo Ivanke, vso premočeno in oslabele. O vrlim dejanju obeh orožnikov gre sedaj hvala po vsej selniški okolici.

Sence okrog trupla akademika Dolinarja

Okrožno sodišče v Celju nam pošilja:

Po predpisih §§ 181 odst. 2, 183 in 194 kazenskega postopnika — v novelirani obliki člena 1. uredbi o priprostejšem in hitrejšem postopku pri kazenskih sodiščih v 30. kolu Služben. lista dravce banovine z dne 13. aprila 1935 pod št. 208 — se pozoveva k ogledu dve sodni priči samo, če smatra to preiskovalni sodnik za potrebno ali če to zahteva obdolženec, mrljica pa pregleda in razlezele eden in samo po potrebi, če je izvedenstvo težko in komplicirano, dva zdravnika. Zato ni res, da mora pri vsakem raztelesenju trupla sodelovati šest oseb in sicer dva zdravnika, en sodnik, en zapisnikar in dve sodni priči, ampak je sodišče pravilno sestavljeno za raztelesenje že iz enega sodnika, enega zapisnikarja in enega zdravnika. V zadevi raztelesenja trupla akademika Dolinarja Rudolfa je pristojni poizvedovalni sodnik, ker take zahteve od strani obdolženca ni bilo, po lastnem preudarku pritegnil kot sodni priči ogleda dva orožnika in po lastnem preudarku ogredil raztelesenje po dveh, namesto po enem zdravniku. Po izvršenih uradnih poizvedbah ni res, da se ne bi vedelo, kdo sta bili sodni priči, res je namreč, da sta bila to komandir orožniške stanice Čampa Anton in orožniški kaplar Ostreža Peter iz Oplotnice, kar je v zapisniku posvedočeno.

Ni res, da so bili v mrtvašnici ob raztelesenju trajno prisotni samo dr. Ivo Rudolf iz Konja, dr. Ravnikar iz Oplotnice in zapisnikar Slemenik, sodnik Košenina, da je pa sicer od časa do časa stopil v mrtvašnico in pregledal truplo in delo zdravnikov, da je pa epet odšel in po dalje časa stal pred pokopališčem in se nemoteno razgovarjal. Res je namreč, kar je ugotovljeno po tuuradnih poizvedbah, da so bili ves čas pri raztelesenju trupla navzoči sodnik Košenina, zapisnikar Slemenik, zdravnik dr. Rudolf Ivo in dr. Ravnikar Tone ter gori navedeni sodni priči. Sodnik Košenina je bil do konca raztelesenja in diktiranja zapisa navzoč, sledil delu in ga nadzoroval v pogledu iskanja in ugotovitve poškodb, zlasti najdene rane in stavil izvedenema za poljsitve potrebna vprašanja; šele takrat, ko je bil zapisnik o izvidu in zvedenškem mnenju na kraju samem izpisan, je pred mrtvašnico govoril s Selihom Ivanom o tem, kaj bo ukreniti s truplom, ko dokončata zdravnika živanje trupla.

Po § 64 odst. 1 sodnega poslovnika se sme zapisnik, kadar se sestavlja zunaj sodišča, pisati s svinčnikom in je treba v tem primeru s črni črni ali s trojem pisani prepis priložiti epismu, kjer ostane tudi s svinčnikom pisani izviren. V navzočem primeru je bil zapisnik o raztelesenju s svinčnikom na kraju samem v majhni mrtvašnici na Prihovi sproli spisan po narekovanju zdravnikov. Ta zapisnik je bil po končanem raztelesenju vprico sodnika, zapisnikarja, obeh sodnih priči in obeh zvedencev na glas prečitani in odobren.

Celje, dne 18. junija 1937.

Predsednik okrožnega sodišča: dr. Vidovič.

Mariborski drobiž

Maribor, 20. junija.

Kdo je odvedel 8-letno dekle? Včeraj dopoldne je prišel na policijo ves žalosten posestnik Ivan Mulec iz Jareninskega vrha ter pripovedoval, da so mu neznani ljudje odvedli njegovo 8-letno hčerko Terezijo. Oče in hči sta prinesla včeraj

Bilbao je padel v soboto

Največji železni rudniki v Evropi so sedaj padli v roke generala Franka

Salamanca, 20. junija. AA. Uradna objava vrhovnega poveljstva nacionalistične vojske, ki je bil izdan sredi ob 20. potrjuje vesti o zavzetju Bilbao. Na madridski fronti so po tem komunikaciji ob cesti v Estremaduro nacionalisti odbili hude napade nasprotnikov. V teh bojih je padlo 400 republikancev. Tudi na fronti okrog Cordobe je bilo odbitih več republikanskih napadov posebno blizu Pennaroie in Espielu.

Železni rudniki

Fronta pri Bilbao, 20. jun. TG. »United Press« poroča, da je zavzetje Bilbao brez dvoma največji dogodek v vsej državljanski vojni in največji uspeh, ki so ga do sedaj Francove čete dosegle. Padec Bilbao ni samo velike vojaške važnosti, ker daje Francu možnost, da napade sedaj Madrid z vsemi razpoložljivimi silami, ne samo moralnega značaja, ker daje zadoščenje Francovemu prizadevanju, da očisti Španijo od boljševikov, marveč tudi nepreglednega gospodarskega pomena.

Kajti general Franco je z zavzetjem Bilbao zasledil tudi ogromne železne rudnike, ki so v baskiskem gorovju in ki so sploh največji v Evropi. To bo moralo imeti velike posledice. Ne smemo namreč pozabiti, da sta se Anglija in Francija pri svojem obojebojevanju v veliki meri zalagali iz baskiskih železnih rudnikov in bi njuna industrija sedaj morala vpoštevati dejstvo, da so rudniki dobili druge gospodarje. Železni rudniki pri Bilbao so zadnja četa dajali po poldrugi milijon ton železne rude. Zadnje leto pa se je proizvodnja dvignila na 5 milijonov ton. 60% vse španske proizvodnje na jeklu je prihajalo iz tega industrijskega kraja. Večina rudnikov je sicer v angleških in francoskih rokah, toda nobenega dvoma ni, da bo to bogastvo sedaj na isti način, kot je to storil s slovečimi rudniki v Rio Tinto, ki so bili angleška last, vporabljal general Franco za svoje lastne potrebe in se bosta morali Anglija in Francija pogajati z njim, če bosta hoteli ohraniti svoje lastninske pravice.

Z Bilbao je Franco zasledil enega največjih pristanišč. Vsako leto je prihajalo v to veliko špansko luko okrog 5000 ladij, ki so iztovorile ali natovorile letno najmanj do 3 milijone ton raznega blaga. Zadnje leto se je mnogo več zaradi ogromnega železnega tovara.

Bilbao je bil že 4 dni brez vsake vode in od petka dalje tudi brez električne luči. Cete generala Franca so po zavzetju mesta na desnem bregu reke Nerviona postavile zasilne mostove ter najprej s tanki prodrla tudi v oni del na levem bregu. Pet mostov je še ostalo in jih Baski pri umiku niso utegnili pognati v zrak.

Po informacijah poročevalca agencije Reuter prodirajo nacionalisti iz Bilbao še proti Alonzu. Baskijska vojska si naglo gradi nove obrambne utrdbe na obronkih gora zapadno od Baracalda Zorose in Zabadide, ki leže zapadno in severno-zapadno od Bilbao.

Veseli pri nacionalistih

Vest o padcu Bilbao je izzvala v Burgosu silno navdušenje. Kar naenkrat je bilo mesto v zastavah. Po ulicah je sredi manifestiralo okrog 50.000 ljudi z zastopniki civilnih in cerkvenih oblasti na

čelu. Ljudje so prirejali generalu Francu velike ovacije.

Tudi v Salamanci je prišlo do velikih manifestacij zaradi zavzetja Bilbao, pri katerih so sodelovale vse čete nacionalističnega pokreta. Pred palačo generala Franca se je zbrala velika množica ljudi, ki je generalu nenehoma vzklikala. Za jutri so napovedane velike manifestacije po vsej nacionalistični Španiji. Ob tej priliki se bo službeno proslavilo zavzetje Bilbao. Vsi uradi bodo zaprti.

Začasni državni poglavar general Franco je imenoval za guvernerja baskijske pokrajine Miguela Ganozo del Riego. Doslej so bili zavzeti baskijski predeli upravno pod oblastjo guvernerja pokrajine Guipuscoe.

Se vedno borbe v predmestjih

Saint Jean de Luz, 20. jun. AA. Po neki vesti iz San Sebastijana Bilbao v celoti še zmerom ni v rokah nacionalistov. Zlasti v mestnih okrajih na levem bregu reke Nervion so se včeraj celo popoldne in potem vso noč ter še davi včerajšje ogorčene borbe med nacionalisti in republikanci.

Madrid, 20. junija. AA. Sredi ob 20.30 je general Maja sprejel časnika in jim sporočil, da so republikanske čete včeraj zjutraj pognale v zrak poslopje, ki je znano pod imenom Bela hiša. Hkratu so se zrušile tudi tri manjše sosednje zgradbe. Ta naselbina se nahaja na cesti v Estre maduro. Nacionalisti, ki so bili zabarikadirani v teh poslopih, so imeli velike izgube. Vsekakor je bila to zelo važna nacionalistična postojanka, ker je obvladala vso okolico.

Bilbao je po velikosti sedmo špansko glavno mesto (večja mesta so Barcelona, Madrid, Valencia, Sevilla, Malaga in Saragossa) ter je šlo pred državljansko vojno 165.000 prebivalcev. Sedaj je mesto bilo natrpano z begunci. Pomen mesta ni le v tem, da je kulturno središče Baskov, ampak je vsled silno razvite industrije veljalo za eno najbogatejših španskih mest. Posebno važna je njegova izvrstna luka. Bilbao je imel zadnja leta celo več prekomorskega prometa kakor Barcelona! V neposredni okolici mesta so največji rudniki železa na iberškem polotoku, kar je radi bližnjih ložišč izvrstnega premoga, s katerim razpolaga Asturija, onogočilo, da se je v tem predelu Španije razvila najživahnjša industrija. Z padcem Bilbao je rdeča vlada v Valenciji doživela najhujši poraz, ne le moralno, ker ni mogla preprečiti zavzetja mesta, ampak tudi vojaško, ker je Francova vojska srla silo najmočnejšega in najhrabrejšega zavezniška valencijske vlade. Treba je le obžalovati žalostno usodo Baskov, ki so politično tako slabo računali in iskali zaslonbe pri marksistih, ki jim deloma niso mogli, deloma pa tudi niso hoteli pomagati v toliki meri, a bi vzdržali naval premočnega nasprotnika. Franco, ki je z zavzetjem Bilbao postal gospodar baskijske dežele, naj bi sedaj pokazal plemenito širokoprstnost in pustil narodu njegove svobode, ki jih je stotletja užival in do katerih ima tudi pravico. Narodno samoupravo zahtevajo tisti Baski, ki se bore že iz vsega početka na strani gen. Franca, ki pa iz svetovnonazornega gledišča niso hoteli ili skupaj z marksistično ljudsko fronto.

Senat odklonil Bluma

Pred velikimi dogodki v Franciji

Pariz, 20. junija. c. Danes ves dan je bila kriza Blumove vlade na višku. Če bi bil Blum računal kaj na mnenje senata, bi po vseh parlamentarnih običajih v Franciji moral že iti. Blum se je spetno obesil samo na to mnenje: senat ni bil izvoljen z direktnimi ljudskimi volitvami, ampak je bil izvoljen posredno po volilnih delegatih; torej večina v parlamentu bo ostala na oblasti.

Ko je sredi vlada doživela hud poraz v senatu, se je danes predala levičarskim strankam v parlamentu, češ da naj sedaj same rešijo usodo vlade. Zbrala se je stalna delegacija levičarskih strank, vodstvo v tej delegaciji pa so takoj prevzeli radikali. Njihov voditelj Campinchi je izdelal posredovalni predlog za pooblastila, na katera bi lahko pristal tudi senat. Ves čas je bil Campinchi v zvezi z glavnimi člani radikalnega kluba v senatu. Ze dopoldne je bil dosežen sporazum med radikali in komunisti in Campinchi

je o novem predlogu za vladna pooblastila obvestil takoj Bluma in finančnega ministra Vincenta Auriola. Blum bo poslej nosil v senat in parlament samo še radikalni predlog in so si torej radikali zelo utrdili svoj položaj.

Senat bi se moral sestati ob 15. uri, toda finančni odbor senata do 15. ure še ni prejel novega posredovalnega predloga levice. Ob 18. uri bi se zopet morala sestati seja, toda predsednik finančnega odbora Caillaux je kmalu nato obvestil predsedstvo senata, da odbor senata še tudi na ta predlog ni mogel pristati. Senat se naj torej sestane šele ob 21.30.

Parlament bi moral sprejeti novi predlog ob 18. uri, pa se je zaradi težav v senatu sklenil sestati šele ob 23. uri. Vlada mora dobiti pooblastila ob 24. uri. Če bo senat izvolil sprejeti pooblastilni zakon, kakor ga je prav za prav izsilil, bo Blum tokrat rešen tako rekoč in extreme

Kongres ekonomistov v Zagrebu

Zagreb, 20. junija. b. Danes je nadaljeval svoje delo kongres ekonomistov in komercialistov. Posamezni člani so imeli svoja predavanja. Tako je dr. Rafaeli iz Splita govoril o državnem in zasebnem denarstvu, dr. Belin o kontroli uvoza, dr. Palič o banalski pšenici in koruzi, dr. Jerovec o svobodnem poklicu ekonomistov, načelnik mestnega kontrolnega urada v Ljubljani Lojze Pipp pa je imel referat o gospodarski reviziji in komunalni kontrolni službi s posebnim oziranjem na diplomirane ekonomiste. Djordje Davidović, tajnik Glavne združbe zveze, je prebral zaradi odsotnosti Koste Vasiljeviča predavanje o težkem stanju kmeti in o delu Privilegirane agrarne banke. Nato se je razvila diskusija. Prva sekcija je končala svoje delo ob 12.30, druga pa ob 13. Nato je bil izvoljen odbor, ki bo pripravil resolucije, ki se bodo predložile kongresu v njegovem. Popoldne so napravili udeleženci kongresa izlet po Zagrebu, jutri pa bodo nadaljevali in zaključili svoje delo.

Shod JNS v Sarajevu

Sarajevo, 20. junija. m. Z velikim naporom in skrajno plemensko agitacijo je vodstvo JNS priredilo danes svoj kongres v Sarajevu, na katerega pa je prišlo zelo malo pristavec JNS. Na shod je prišel kot ponavadi celoten štab JNS, in sicer Pera Zivković, petomaški junak Bogoljub Jevtič, bivši ban drinske banovine Velimir Popović, dr. Kosta Kumandir, dr. Vasa Jovanović, dr. Andjelinič, Jovo Banjanin, dr. Nemeš in drugi. Na shod sta prispela iz Ljubljane tudi Rajko Turk in Milan Mravlje. Govorili so Zivković, Jevtič, Banjanin, Andjelinič, Mravlje in Mustafa Mulalič. Mravlje tudi topot ni mogel končati svojega govora brez napada na klerikale.

Sarajevo, 20. jun. m. Danes bi morala biti tukaj tudi konferenca bivših zemljoradnikov, ki so je sklicali Tupanjanin, dr. Čubrlovič z ostalimi bosaškimi zemljoradniki. Konferenca pa je bila od-

godena in bo kot predkonferenca velikega zborovanja, ki bo v Beogradu. Zanimiva je, da je nato konferenco prispel tudi dr. Dragoljub Jovanović, seveda nepovabljen.

Protizidovski izgredi na Poljskem

Čenstohova, 20. junija. b. Protizidovski val na Poljskem je z dneva v dan močnejši in je dovedel včeraj do hudih spopadov med kristjani in Židji. Ta spopad se je končal z umorom enega kristjana. Po vsem mestu so se takoj razširile vesti, da ga je zaklal Žid. Zaradi tega so židje pričeli takoj utrjevati svoje domove, ker so se bali, da ne bi spet prišlo do ropov, kar se navadno pojavlja po mesebojnih spopadih. Po nalogu iz Varšave so bile poslane močne orožniške in policijske okrepitve, da napravijo red.

Hitlerjevska trenja v Avstriji

Dunaj, 20. jun. b. Sporočajo, da je avstrijska narodnosocialistična stranka objavila spomenico, v kateri zahteva od avstrijske vlade, da izpolni sledeče pogoje, če hoče imeti mir v državi: 1. da sme vodstvo avstrijske narodnosocialistične stranke proglasiti to stranko za zakonito, 2. avstrijska vlada mora izdati amnestijo za politične krivice, ki so zaprti po raznih avstrijskih ječah in koncentracijskih taboriščih, 3. rekonstruirati se mora avstrijska vlada, da bi mogla z njo sodelovati tudi predstavniki narodnih socialistov v Avstriji. Spomenica končuje z grožnjo in opominom, da ne more biti o kakšnem redu in miru v Avstriji govora, dokler se ne izpolnijo njihove zahteve.

Belgrad, 20. junija. m. Danes je proslavilo tukaj svojo običajno slavo poveljstvo vsega orožništva. Svočnost se je udeležil tudi notranji minister dr. Anton Korošec.

Narodni socializem na Koroškem

Ne bo odveč, ogledati si enkrat поблиže cilje koroškega narodnega socializma, ki ima svoje prav posebno »poslanstvo« ali si vsaj tako domišlja. Še posebej pa bo treba pretehtati ofenzivne načrte, ki jih goji hitlerizem v svoji imperijalistični miselnosti. Čeprav jim zaenkrat ni pripisovati prevlekega praktičnega pomena. Vendar je nujno potrebno, da vlada absolutna jasnost, da bi ne bilo kedaj nepotrebnih in neljubih presenečenj.

Eno je treba prav posebno poudariti, da se enkrat za vselej omaje tisto naivno prepričanje, ki je nastalo pod vplivom spretnega manevriranja pri nekaterih redkih posameznikih v Sloveniji, češ, ako pride do spojitve Avstrije z Nemčijo, bo Nemčija odstopila Jugoslaviji Koroško kot protiuslugo za nevtralnno zadržanje. Ta kombinacija je tako navadna, da bi je sploh ne bilo treba omenjati, če bi se taka miselnost vendarle ne bi uveljavljala na škodo praktične dejavnosti in jasnega političnega gledanja. Že procesi po hitlerjevskem udaru na Koroškem so ovrgli vsako tovrstno kombinacijo in zagovorniki narodnosocialističnih obtožencev so podprli svoje trditve z dokumenti iz kancelerijevega urada v Berlinu, kjer je bilo izrecno poudarjeno, da v slučaju narodnosocialistične zmage Nemčija nikakor ni voljna nuditi Jugoslaviji kakšne teritorialne ugodnosti na Koroškem.

Še bolj nesmiselna pa postane ta kombinacija, če se upošteva, kakšen ofenziven duh vlada v Koroškem narodnem socializmu. Za mentaliteto teh ljudi je karakteristična izjava nekega vodilnega hitlerjevca, češ, da so razgovori o teritorialnih koncesijah sicer možni, toda za ozemlje onstran Karavank. Pomisliti je treba, da je narodni socializem izraz nemških imperijalističnih stremeljev, ki se navdušujejo za nova osvajanja, in da nemški narod nikakor še ni tako ostarela, da bi bil pripravljen že sedaj umakniti se v defenzivo. Posebej pa je treba imeti pred očmi, da nemška želja po zvezi s Sredozemljem — »Drang nach Adria« — še ravno tako živi, močnejše celo bolj živo kot kedaj prej. Za uresničenje tega cilja se nudi samo dve možnosti: Zveza Tirolske z morjem, ali pa, kar je veliko bližje in priročneje: zveza Koroške preko slovenskega ozemlja z Adrijom. In koroški narodni socializem z vso gotovostjo računa na to zadnjo alternativo. Iz tega sledi, da je naravnost absurdna vsaka misel, ki bi računala na kakoršnekoli teritorialne koncesije s strani nemškega narodnega socializma. Celotno več: Lahko se mirno trdi, da bi bil koroški narodni socializem v stanu uprizoriti oboževanje upor, če bi kakšna centralna oblast pristala na eventualne teritorialne odstopke. Sicer se pa tega ni bati, zato je delo koroškega hitlerizma usmerjeno čisto drugam. Likvidirati za vsako ceno in čimprej slovenski življenj na Koroškem in na ta način pripraviti ugodna tla za nadaljno podjetojnost nemštva.

Dasi se je pomemčevanje že dolga desetletja izvajalo sistematično, je vendar v zadnjem času opaziti neko nervozno stopnjevanje raznarodovalne aktivnosti. Ni zadosti, da pomemčuje ves državni aparat s svojim nemškim ustrojem in nemškim uradnim, z nemško slo in slovenskemu življenju sovražnim učiteljstvom; tudi to ni zadoščalo, da sta se ves čas udeleževali raznarodovanja dve organizaciji — »Heimatbund« in »Südmärka«. Vse to je bilo za nestrpne nacionaliste premalo, rezultati jih niso zadovoljevali. Aktivnost obeh raznarodovalnih organizacij je treba vsestransko podčrtati. Tako je ustanovil »Heimatbund« po vsej slovenski Koroški svoje podružnice — »Heimatkreise«, ki imajo nalogo, da z enakimi in po možnosti istočasnimi nastopi skušajo paralizirati delo slovenskih prosvetnih društev in jih tako sčasoma onemogočiti. »Südmärka« je povečala svoje dotacije. Z lanske plebiscitno proslavo je bila prvič zvezana tudi nabiralna akcija na Koroškem, ki je vrgla 20.000 šilingov (170.000 Din) za raznarodovalno delo.

Odkod ta nervozna delavnost in čemu? Ne bo zgrešeno, če se pripisuje glavne zasluge ravno narodnemu socializmu na Koroškem. Lanska plebiscitna proslava v Celovcu, ki je izzvenela v močeno hitlerjansko manifestacijo, je prav primeren dokaz za to trditve. Vsi udeleženci te proslave so stali in z dvignjenimi desnicami zapeli hitlerjansko himno. To proslavo je organiziral »Heimatbund« oziroma njegov poslovodja Maier-Kaibitsch pod geslom: »Svidenje bojevnikov iz obrambnih bojev«. Že to bi zadoščalo za klasifikacijo simpatij, ki jih goji celovski »Heimatbund« do narodnega socializma. Pa je še nekaj zanimivih okoliščin, ki dajo tem simpatijam prav konkreten izraz: Poslovodja g. Maier-Kaibitsch je bil po neuspelem hitlerjevskem puču osumljen sodelovanja in je moral doživeti hišno preiskavo. Vodja »Heimatkreise« v Področici je bivši narodnosocialistični deželni poslanec g. Herzog. In vendar: »Heimatbund« s svojimi podružnicami nemoteno dela, vse kaže, da je oblastem njegovo delovanje celo po volji.

To poletje bo v Breslavi velik pevski praznik, pri katerem naj bi sodelovalo kakih šest do osem pevcev iz Avstrije. Pevci in njihovi najbližji sorodniki kakor tudi pokrovitelji imajo od meje dalje vožnjo in vso oskrbo za teden dni zastopni. Razume se, da je ta praznik posvečen izrecno narodno socialistični propagandi v Avstriji, ki jo mora vlada po sporazumu z Nemčijo vsaj v taki kulturni obleki tolerirati. In vse priprave za ta pevski praznik vodi na Koroškem »Heimatbund« s svojimi podružnicami. Doslej se je prijavilo iz cele Avstrije že 20.000 udeležencev, iz same Koroške pa 2.200.

Pred kratkim je bila izvedena akcija za zaposlitev koroških brezposelnih v Nemčiji. Prijavilo se je kakih 300 reflektantov pretežno iz slovenskega dela dežele. Seveda je tudi ta zaposlitev zamišljena kot politična šola za narodno socialistični naraščaj na Koroškem.

Tu je nakazanih nekaj vidnih dejstev, ki do-

kazujejo narodnosocialistično delavnost na Koroškem in obenem jasno povedo, kdo je v slovenskem delu dežele nosilec tega gibanja. Iz tega tudi ne bo težko uginiti, kakšne cilje zasleduje koroški hitlerizem. Očitna je izrazita težnja po čimprajšnji in temeljiti likvidaciji slovenstva na Koroškem in to z dvojnimi nameni. Kadar bi prišlo do resnih sprememb kot je n. pr. Anschluss, da bodo ostremu svetu lahko predstavili »čisto nemško Koroško«, do katere potem Jugoslavija kot slovenska država ne more in ne sme imeti nobenih aspiracij; obenem pa hočejo izpolniti zahtevo, izraženo v Hitlerjevem geslu, češ, da nemški narod ne mara nobene slovenske vasi zase. To v slučaju Anschlusa. Veliko važnejši in drzejši pa je drug namen, ki ga skuša oživitvoriti koroški narodni socializem: Da ustvari iz Koroške kar najboljšo izhodišče za vse imperialistične težnje hitlerizma proti jugu in morju. Na čigav račun? Najbrže pri nas in ravno preveč razvita zavest, kaj pomeni pritisk 70 milijonskega naroda na naše narodne meje, ker sicer bi nam bila nezavisnost Avstrije malo bolj pri srcu.

Očividno pa tudi avstrijske oblasti stvari ne jemljejo preveč tragično, ker puščajo hitlerjevstvo na Koroškem popolnoma proste roke. Če se že da razumeti, da oblast mirno gleda, kako narodni socializem koplje grob slovenskemu življenju, potem ni nikakor razumljivo, da so nosilci sedanjega reda in oblasti voljni tudi sami pasti v izkopani grob. Na to jih menda ne bo treba še posebej opozarjati, saj imajo tako krasne zglede prav pred nosom. Kje je torej logika? Ali pa je mržnja do vsega slovenskega pri Nemcih tako močno razvita, da so prej pripravljeni uničiti sebe kakor pa pristati na nekaj upravičenih koncesij slovenski manjšini? V tem primeru pa se moramo vprašati: Kje je tu krščanstvo, ki ga proglašava avstrijska ustava za svoj temelj? Kje je tu krščanska pravičnost, ki je pogoj za vsako uspešno in kulturno delo? In še: Kje je tu krščanska ljubezen, ki naj bi spremljala vsako delo kot božji blagoslov? Če sedanja Avstrija trpi raznarodovanje celo v taki obliki, ki ogroža obstoj države, potem se mora vera v njeno kulturno poslanstvo močno omajati.

Evharistični kongres v Lourni

Staro obmorsko mesto v najlepšem kosu Istre Lovrana je doživela letos redko čast: Izbrana je bila za prvi Evharistični kongres reške škofije. Reška škofija ni velika in tudi stara ni. Saj obsega samo 30 far v petih dekanatih; a kljub temu je po 13-letnem obstoju hotela s slovenskim kongresom proslaviti evharističnega Jezusa. V Lourni so imeli evharistične pobožnosti štiri dni, ki so imele pa bolj domač priven značaj. Nedelja s tega junija je bila izbrana, da ta dan zbere vsa škofijo od morja do Snežnika med poletno zelenj in cvetje lovranskih vrto, da na bregu Jadranskega morja pokaže svojo staro neustrašno vero v evharističnega Kralja. Pobožni verniki so se pozivili odzvali. V krasnem nedeljskem jutru so se verniki zgrinjali v Lovrano: eni s parkiri, drugi v procesijah, tretji s tovornimi avtomobili, prirejenimi za osebni promet. Ob 9. so se slovenske in hrvatske skupine podale k mašam, pri katerih so bile slovenske in hrvatske pridige. Za številne tujce-letoviščarje je bila tudi masa z nemškim govorom.

Ob pol 11. se je vsa duhovščina škofije zbrala v mali cerkvi Sv. Trojice in od tam odšla s svojim škofom Antonom Santinom v park ob morju, kjer je bil pripravljen oltar za pontifikalno mašo. Ni bil velik in tudi ne bogato okrašen, a kljub temu je pritegnil vsakega nase a svojo preprosto, a umetniško izbrano eleganco. Maševal je škof ob asistenci puljskega prosta msgr. Pavana in kanonikov: msgr. Huša in Poggia. Okoli oltarja so tvorili živ venec častne straže vsi ostali kanoniki reškega kapitlja, škofijska duhovščina in gojenci ma-

lega semenišča. Maši so prisostvovali na častni tribuni prefekt reške pokrajine, pokrajinski strankni tajnik, dva senatorja, divizijski general in številni drugi zastopniki oblasti. Na posebni stranski tribuni je orkester z zborom izvajal Perosijev: »Missa secunda pontificalis«. Med vs. maso je škof imel nagovor na ljudstvo. Ves obred je bil s pomočjo številnih zvočnikov prenašan po vsem širnem prostoru, da je moglo ljudstvo brez težave slediti vs. maši.

Popoldne okoli 4. je pričela zaključna procesija, katere se je udeležilo okoli 10.000 ljudi. Procesija se je razvila od pristanišča po Lovrani in ven iz nje, vse do lke in nazaj zopet v pristanišče. V procesiji so šle župnije vsaka za svojim križem ali bandom. Sledili so belooblečeni otroci posipajoči cvetje. Za njimi častna četa vojakov, nato kapiteljski križ, gojenci malega semenišča, škofijska duhovščina, kapitelji z msgr. Regalati, Poggi, Rosini, Hušo, Torcoletti, Brumen. Nato škof, ki nosi v dragoceni monštranci iz XV. stoletja Najsvetejši. Sledile oblasti in tuji duhovniki ter ostale vernikov. V procesiji je odmevala slovenska, hrvatska, italijanska pesem in molitev pobožnega ljudstva. Ko se je procesija vrnila k morju, je škof z Najsvetejšim v spremstvu duhovščine stopil na mali parobrod »Eneo«, kjer je bil pripravljen mali lični oltar, opleten z zelenjem. Med petjem »Magnificat« je odprl ladija na odprto morje. Kakih 300 metrov proč od obale je parnik obstal, diakon je odpel evangelij v Jezusovi pridigi na morju in škof je blagoslovil s svetim Zakramentom morje in zemljo: sonce je zlatilo z zadnjimi večernimi žarki izza močurne Učke zlato monštranco, ladijo, tiho pošumevajoče morje, navdušeno ljudstvo, ko je Gospod blagoslovljal narod svoj verni in zvesti.

Ladija se je približala obali. Duhovščina je izstopila in odšla k veliki oltarni tribuni, kjer je sledil zaključni govor, zahvalna pesem in blago slov. Kongres je bil tako zaključen.

Po sporazumu z Italijo

Goriški nadškof Margotti je ob priliki birmovanja v Idriji, kjer je bil od prebivalstva lepo sprejet in pozdravljen, imel v cerkvi najprej pridigo v slovenskem jeziku, nato pa v italijanski, kar je ugodno vplivalo na slovenske vernike.

Dvojezični jedilni listi so sedaj v veljavi v mnogokaterih gostilnah v Julijski krajini, kamor zahajajo turisti iz Jugoslavije. Tudi spremljevalci obiskovalcev Postojnske jame govore slovensko in so to sami domači fantje.

Na vrhu hriba med Sovodnjem in Kopačnico so začeli graditi veliko obmojno vojašnico, ki bo nekako povezovala vojaško postojanko na Mrzlem vrhu nad Žirni z ono na Robidenskem vrhu pri Novakih. Gradili bodo tudi novo cesto proti Oselci, ki bo oskrbovala novo vojašnico.

Kaj je s prodajo jugoslovanskih listov. Neki potnik, ki se je moral ustaviti v St. Petru na Krasu, da presede na tržaški vlak, nam je pripovedoval tole: Hotel sem kupiti jugoslovanske liste, kar so mi na Reki zagotovili, da se tamkaj dobijo v časopisnem kiosku. Tudi v Sent Petru na Krasu nisem mogel dobiti nobenega jugoslovanskega časopisa. Na moje vprašanje, zakaj jih ne prodajajo, ko je bilo od rimskih oblasti vendar izdano dovoljenje, da smejo jugoslovanski časopisi svobodno v Italijo.

lakom, da napisi ne izbledijo, če se zmoojijo. Red v omari — zlasti pri steklenicah — obvaruje amatere pred marsikatero škodo. Da ni s steklenicami prevelike navlake, naj si vsak amater nastavi razvijalce v osnovnih raztopinah, kot smo to v naši rubriki že opisali.

9. Brisače spada v vsako temnico — vsaj 2: ena slabša in ena boljša! Druge brisače pusti v miru — gospodinja ni vesela madežev od kemikalij, ki kvarijo perilo in jih niti ni mogoče izorati!

10. Aparaturo si nabavi vsak po svojih močeh, vendar spada povečevalnik v temnico vsakega naprednejšega amaterja. Povečevalnik pomeni višek užitka pri fotografiranju. Najprimernejši so vertikalni aparati, ker zavzemajo najmanj prostora.

11. Stol za počitek! — Včasih so osvetlitve pri povečevanju zelo dolge!

12. Med najvažnejši inventar v temnici spada data red in snaga! Prah kviri plošče, filme, papirje in živce, nered povzroča povsod nevoljo in materialno škodo.

Kar smo navedli, spada v vsako temnico in popolnoma zadošča za vsa amaterska dela. Komur dopušča »cesar«, si bo uredil temnico še udobnejša — potrebno pa to seveda ni!

NAŠA DRUŠTVA

Fotoklub Ljubljana opozarja vse svoje člane, da bo 25. junija ob 20 v klubovem lokalu izredni občni zbor. Program zelo važen! Udeležba obvezna!

so mi odgovorili, da oblasti nikakor niso prepovedale prodaje jugoslovanskega časopisa, pač pa so krajevni predstavniki stranke kar na svojo pest in ne da bi bili dobili za to dovoljenja od nadzornih oblasti, vsem prodajalcem časopisa naznanili, da sicer lahko prodajajo jugoslovanske časopise, a da bodo v tem primeru izgubili pravico, da prodajajo katerikoli drugi časopis ali knjigo v svojih kioskih. Ker pa od prodajanja samo jugoslovanskih listov ni mogoče živeti, so se morali prodajalci odločiti za to, da raje ne sprejemajo jugoslovanskega časopisa v prodajo. Naš informator je prijavil, da je bila vložena pritožba proti samolastnemu postopanju krajevnih činiteljev, ki takorekoč sabotirajo dobrohotna navodila rimske vlade in tržarske prefekture, ki obe želita, da se ustvari udobno ozračje v Julijski krajini. V Trstu so se začudili, ko so zvedeli za ta primer in so obljubili, da bodo stvar poravnali ter proti odgovornim krajevnim predstavnikom strogo postopali ter izdali potrebne kazni proti onim, ki motijo prijateljsko ozračje, ki je bilo belgrajsko pogodbo ustvarjeno med italijanskim in jugoslovanskim narodom. Podobne pritožbe smo slišali tudi iz drugih krajev Julijske krajine, kjer bi prebivalstvo rado čitalo jugoslovanske časopise.

† Bogoslovec Vladimir Levak

V goriški bolnišnici je po daljši bolezni umrl slovenski rojak Vladimir Levak, star 23 let. Bil je tik pred posvetitvijo v duhovnika. Pogreb mladega seminarista, na katerega so stavili tolike upe in ki zapušča v Julijski krajini, kjer itak že primanjkuje slovenskih duhovnikov, neizpolnivo vrzel, so pokopali ob ogromni udeležbi goriškega in okoliškega prebivalstva. Pogreb je vodil rektor bogoslovja usrg. Butto, ki je imel ob odprtem grobu ganljiv posvilen govor.

Nesreče

Oženi je upelil domačijo Jožefa Simsika v Gorici. Zgorelo je gospodarsko poslopje. Gostilno so se rešili. Škoda je najavljena za 5.000 lir. Simsikov sin in nečak sta pri gašenju dobila težje poškodbe po obrazu ter opekline in notranje poškodbe.

V Čezsoči pri Boveu je izbruhnil hud požar, ki je upelil celo vrsto domačij, med drugim hišo Alberta Kopija, Franca Sulerja, Jožefine Bergine in Ludmille Komec. Skupna škoda še ni sodnijsko ocenjena, a brez dvoma prekaša 80.000 lir (200.000 dinarjev). Požar so požrtvovalno gasili domači gasilci s pomočjo večjega oddelka alpskih vojakov. Osebnostne poškodbe ni najavljene nobene.

Mrtvega so našli sredi ceste kmeta Franca Šilca, doma v Biljem. Našli so ga kmetje, ki so šli na delo. Truplo ne kaže nobenih znakov nasilja. Orožništvo preiskuje za zamotan slučaj.

Ob Idrijskem potoku so našli truplo 23-letne Angele Jurmor, doma iz Podtrte. Nikjer ni bilo mogoče odkriti znakov kakšnega nasilja in gre bržkone za srčno kap. Policijske oblasti so začele ostro preiskavo.

Granate iz svetovne vojne, ki so jih našli Stanko Zvetričnik, star 12 let, Stefan Jug, 14 let, obadva iz Kala pri Kanalu, ter 14-letni Marij Bavžon iz Mirne, so nenadoma eksplodirale in otroke hudo razmesarile. Najhujše je poškodovan Bavžon in ni verjetno, da bi nesrečo prebolel.

V predmestju v Podgorici se je težko ponesrečila 18-letna Jolanda Koračeva, ko je po nesreči prišla v etik s strojem, ki jo je zgrabil in ji raztrgal roko ter poškodoval po telesu. Deklica se nahaja v bolnišnici v nevarnem stanju.

Avtomobil je povozil triletnega Silvija Severja iz Gorice, ko se je igral na ulici. Otrok je bil nevarno ranjen. Soferja, ki je predvje vozil in ki je za nesrečo odgovoren, so zaprli.

Revolverski duoboj na meji

Iz Idrije poročajo, da so italijanski obmejni cariniki izsledili 35-letnega Feliksa Vončina, ki je pri oblahah zapisan kot eden najbolj nevarnih tihotapev. Obmejna straža ga je zasledila, ko je nesel čez mejo ogromne količine blaga iz Jugoslavije. Vončina se na klice straže ni ustavil, ampak je odgovoril z revolverskimi strelji. Nato je zbežal, toda ko je straža začela za njim streljati, se je ustavil. Izročen je sodišču. — V Dolu nad Idrijo je bila aretirana neka Angela Pit, stara 21 let, doma iz Rovt v Jugoslaviji, ker je prišla brez potnih listin čez mejo in je osumljena tihotapljenja.

Aretacija morilca

Jugoslovanske obmejne oblasti so pri Oslici prijele nekega Jožeta Proželja, 25 let starega, doma iz Bukovja pri Cerknem, ko je hotel preoračati jugoslovansko mejo. Jugoslovanski granicari so ga takoj izročili italijanskemu orožništvu, ki ga je predalo sodišču, kjer je izjavil, da je hotel pobegniti v Jugoslavijo iz strahu pred kaznijo, ki bi ga morala zadeti, ker je v pretepu smrtonovarno ranil Alojzija Goloba iz Cerknega. Golob je že isti večer izdihnil. Fanta sta se slepa zaradi nekega dekleta. Prežel se nahaja sedaj v ječi v Idriji in bo obložen umora ter nezakonitega pobeza iz države.

Izpred sodišča

Zaradi zločinov odprave telesnega plodu se je zagovarjala 19-letna Italijanka Olimpija Moscardin iz Padove in je navedla Alojzija Sabaja iz Kala pri Kanalu ko nagovarjave, Evo Beltram iz Dolgega brda in Matildo Primožič iz Grinac, kot pomočnike pri zločinskem poslu. Olimpija je bila obsojena na 9 mesecev zapor. Ostali pa so bili oproščeni, ker ni bilo dokazov za njihovo sokrivdo.

Dva begunca v Jugoslavijo Franc Horvatin in Pravačine in Janez Zabana iz Grgarja pri Gorici, sta se morala zagovarjati zaradi tega, ker sta tajno in brez potnih listov hodila v Jugoslavijo. Ujeli so ju jugoslovanski granicari in ju predali italijanskim oblastem.

Požigalec Anton Klišček, star komaj 19 let, Goričan po rodu, je bil obsojen na podrgno leto strogega zapor, ker je požgal poslopje Rudolfa Suligoja in Franca Trontarja ter gozd Franca Suligoja v Saveh.

Brata Janez in Stanko Pertovt iz Kala pri Kanalu sta bila aretirana, ker obstajajo zadoštni vzroki za sum, da sta onadva umorila Marijo Pertot, katere truplo so pred dobrimi 14 dnevi našli v goščavi blizu Kala. Brata Pertovt je najprej oblozil ljudski glas. Sodna razprava sedaj teče in je za njo obremenjena.

Zaradi tatvine sta se zagovarjala Renato Tausant, doma v Podgorici, priseljenec iz notranjosti Italije, ker je okradel in pobil Marijo Jančik, ter Andrej Mauri, istotako priseljenec iz notranjosti krajevine, ker je neprestano kradel pri sosedih.

Srbeči prašek je med božjo službo v Bejvaru v videnskem okraju strosil po cerkvi neki Valentin Škobin in je povzročil veliko paniko med verniki. Škobin se je izgovarjal, da se je hotel le malo pošaliti in da mu je ušla iz rok prevelika količina praška. Sodišče mu ni verjelo ter ga je obsodilo na 3 mesece strogega zapor.

Poravnajte naročnino!

FOTOMATER

Od negativa do pozitiv

Temnica

Pretežna večina najvažnejših del, ki so potrebna za izgotovitev slike po snemanju, zahteva temnico: razvijanje negativov, ustaljevanje, kopiranje povečevanje itd. Le filme v zavitkih je mogoče razvijati, ustaljevati in izpirati tudi pri dnevnih svetlobi. Temnica je torej amaterjeva delavnica, v kateri opravlja zelo važna dela ter mora biti radi tega urejena in opremljena tako, da dela ne ovira in da je tudi bivanje v njej vsaj znošno.

Največ amaterjev pogrša primernege prostora, vendar pomaga iznajdljivost po večini premostiti tudi to težko vprašanje. Če ni v stanovanju kopalnice, večje jedilne šrambe ali stičnih prostorov, ki jih je mogoče uporabno in brez večjih stroškov preurediti v temnico, potem je vsakogar potrebno, da se sporazume amater z gospodinjjo radi souporabe kuhinje, oziroma primernege kota v kuhinji, in svoje delo opravlja v času, ko je kuhinja prosta. To bo najpogostejše v večernih urah.

Po ogromni večini so vse amaterske temnice bolj kompromisnega in zasilnega značaja: deloma ni prostor, kakor bi moral biti, deloma manjka sredstev za nabavo najprimernejše opreme. Vendar je nekaj važnih pogojev, ki jih mora izpolniti vsak amater, ko si ureja temnico, če si hoče zagotoviti mirno in uspešno delo.

1. Temnica mora biti res temnica in dneva, pa tudi vsaka druga škodljiva svetloba med delom popolnoma izločena. Tega običajno ni težko doseči, kajti temne zavese se dajo montirati na okno na razne načine in brez poškodb okna tako, da je mogoče z eno potezo okno ali neprodušno zastreti ali odgniti. Spretnemu amaterju ne bo težko, najti svojim razmeram najprikladnejšo in najcenejšo rešitev. Špranje pri oknih in vratih je seveda zatesniti.

2. Tla ne smejo biti občutljiva za vlago in naj bodo po možnosti odporna proti raznim kislinam, ki se v fotografiji večkrat rabijo. Najprimernejši je gotovo beton. Če so tla iz mehkega lesa, jim je vsaj v okolici razvijalca in ustaljevalne mize prekriti z linolejem. Tudi steno je v okolici razvijalca mize primerno zavarovati — najbolje z oljno barvo ali desko. Še bolje je, če je razvijalna miza sama zgrajena tako, da je morebitno brizganje razvijalca na steno in tla onemogočeno.

3. Če je le mogoče, naj bo v temnici na razpolago tekoča voda z odtokom za izpiranje plošč, filmov in papirjev. V stoječi vodi je izpiranje zamudnejše in manj sigurno kot v tekoči vodi.

4. Stene naj bodo svetle. Mnoge, da morajo biti črne ali vsaj temne, spada med staro šaro, kajti svetloba, ki jo svetle stene reflektirajo, je neškodljiva, dočim je tako v temnice svetlejša in delo radi tega prijetnejše.

5. Prostor naj ne bo vlažen in njegova lega naj bo takšna, da ne bo v zimi temnica premrzla

in poleti prevroča. Oboje ovira normalen potek fotografskih kemičnih procesov, ki zahtevajo stalno toploto približno 18 stopinj Celzija.

6. Razsvetljava spada med najvažnejša vprašanja. V temnici naj bo kolikor mogoče svetlo, da izvršimo lahko vse delo brez nervoznega tipanja in prevračanja po temi, brez zamenjav in pomot sigurno in z lahkoto. Toda svetloba ne sme biti škodljiva fotografskemu tvorivu. Najprimernejša je svetilka z barvnimi filtri, s katerimi lahko poljubno kombiniramo oranžno, rdečo, svetlozeleno in temno zeleno svetlobo. Mimogrede: v ljubljanskem fotoklubu so izdelali člani takšne filtre sami in delajo s popolno sigurnostjo pri tako svetli luči, da bi se kakšen amater starega kova v strahu prijel za glavo, če bi stopil v temnico. Oranžna svetloba je primerna za obdelavo dia pozitivov in vseh vrst papirjev, tudi najbolj občutljivejših bromosrebrnih, rdeča za ortohromatsko in zelena za panhromatsko tvorivo. Podrobneje bomo govorili o tem pri razvijanju. Zmotno je mnenje, da je dobro vsako rdečo steklo, kajti biti mora takšno, da prepušča samo rdečo svetlobo. Modrikastordeče je n. pr. popolnoma neuporabno. Najbolje je, preiskusiti filtre ali žarnice spektroskopično, zanesljivo pa je tudi sledeči preizkus: ortohromatsko ploščo prekrijemo na polovico s črnim papirjem, drugo polovico pa pustimo nepokrito ter izpostavimo ploščo par minut vplivu rdeče svetlobe v razdalji, v kakršni namravamo namestiti svetliko od razvijalne skodela.

Potem jo razvijemo. Če se nepokriti del plošče v razvijalcu ne oseni — česar s primerjavo pokrite polovice ne bo težko ugotoviti — je svetilka uporabna. Sličen preizkus napravimo s panhromatsko ploščo in zeleno svetliko in z bromosrebrnim papirjem in oranžno svetliko. Zanesljive barvne filtre si napravi spreten amater lahko tudi sam, če ustali v ustaljevalcu neosvetljeno ploščo in jo položi potem v primereno barvno raztopino. Zadevna točnejša navodila imajo vse temeljitte fotografske učne knjige. V trgovini so naprodaj seveda najrazličnejša temnična svetila. Pri nakupu pozor! Ni vse dobro!

7. Razvijalna miza naj bo prostorna in prevlečena z linolejem ali povosčenim platnom, da je madeže od kemikalij lahko izprati. Še boljše je miza, ki je izdelana podobno kuhinjski umivalni mizi z vgrajenimi in s ploščino oblitim dnom z odtokom. Ploščina mora biti prevlečena z asfaltnim lakom.

8. V vsako temnico spada primerna omara, v kateri naj bodo shranjene kemikalije s točno in vidno oznako na steklenicah. V njej naj bo prostor tudi za skodre raznih velikosti, lijake, za termometer, menzuro, tehtnico, klajemerno steklenico in za vse druge potrebščine, izjemši papirje, plošče in filme. To naj bo spravljenno drugod, izven temnice. Kisline naj bodo shranjene v steklenicah z bruenimi steklenimi zamaki, na splošno pa vse kemikalije v rumenih ali rjavih steklenicah ali posodah in etikete na njih prevlečene z etiketnim

Nedeljski sport

Izbirni miting za troboj

Ljubljana, 20. junija.

Kako važen bo lahkoatletski troboj med Belgradom, Zagrebom in Ljubljano, kaže dejstvo, da se je danes zopet vršil v Ljubljani izbirni miting slovenskih atletov za to srečanje. Kljub temu, da je bil postavljen en nov državni rekord, pa slika še ni popolnoma jasna, kdo bo zastopal naše barve v tem važnem lahkoatletskem troboju. Namreč, še danes se ne ve, kako in če se bo moglo dobiti one naše atlete, ki služijo vojaški rok. Poleg tega je pa danes zmagal na 1500 m talentirani junior SK Planine, Košir, ki je pretekel progo v odličnem času in ki pride za svojo dobro formo brez dvoma v pošteve za troboj. Zelo slabi smo v metu kopja, saj so današnji uspehi v tej panogi vse drugo kot zadovoljivi. Tudi v šprintih današnje tekmovalstvo ni pokazalo onih rezultatov, ki bi bili potrebni za tekmovalstvo z ostalimi prestolicama v državi. Nasprotno pa bo slovenska reprezentanca v vseh tehnikah od 400 m navzgor dominirala in ji atleti iz Zagreba in Belgrada ne bodo mogli blizu. Ako dobimo še one naše atlete, ki so pri vojakih, potem smemo upati na gotovo zmago. V nasprotnem primeru pa bo reprezentanca Ljubljane močno okrnjena in se bo morala boriti prav do zadnjega za največje vno, ako si bo hotela priboriti primat. Upamo, da bodo naši zastopniki v vsakem primeru priborili slovenski lahki atletski uspeh, ki ga po svoji moči in sposobnosti zasluži.

Juniorsko kolesarsko državno prvenstvo na progi Ljubljana-Celje

Prvi Košar (Železničar, Zagreb), drugi Premk (Hermes, Ljubljana)

Zagreb, 20. junija.

Danes je bilo prvič juniorsko državno prvenstvo na progi Ljubljana-Celje, ki je bila dolga 75 km. Za to dirko je vladalo izredno zanimanje. K temu je pripomoglo predvsem to, da se je moglo tega prvenstva udeležiti po pet juniorjev iz vsake podzveze (prej samo po trije), kar je dalo možnost za številnejšo udeležbo. Tudi podzveze so določile dirkače, ki so imeli pravico, da startajo v zadnjih izločitelnih tekmah, ki so pokazale, da je danes pri nas ta sport že zelo razvit. Zal je prišlo na start samo deset tekmovalcev, od tega pet iz zagrebske, štiri iz mariborske in samo eden iz ljubljanske podzveze. V Ljubljani kljub natančni objavi niso bili obveščeni od podzveze kvalificirani tekmovalci, kdaj se tekma prične. Zato je startal samo Premk, ki pa je pokazal mnoge sposobnosti ter je dosegel mnogo boljši rezultat kakor oba tovariša, ki sta se na kvalifikacijski tekmi plasirala pred njim.

Točno ob 10 je podpredsednik Kolesarske zveze Jaka Gorjanc dal vozačem pred stadionom znak za odhod. Kolesarji so pričeli takoj voziti s precejšnjo brzino, 33 do 35 km na uro, kar je trajalo vse do Domžal, potem pa so skušali posamezniki uiti, toda zaradi izenačenosti skupine to nikakor ni nobenemu uspelo. Proti Krašnji pa so začeli popuščati ter se pripravljati na trojanski klanec. Prek je skušal voziti nekoliko hitreje in je skupino stalno vodil. Proti Zgornjim Lokam pa je tudi on popustil in je vozil samo še do 15 km na uro. Na trojanskem klanecu so ga vozači takoj prehiteli. Premk, Sodce (Maraton), Vrbani in Rebrovč (Zagreb) se še pred vrhom ločijo od ostalih. Na vrh klanca je prispel prvi Sodce, tesno za njim pa ostala trojica, ki pa ga vozeč navzdol pre-

Doseženi so bili ti-le rezultati:

Skok v daljavo: 1. Požar (Prim.) 6.34 m, 2. Pavlič (Planina) 6.10 m, 3. Korče (Primorje) 5.93 m, 4. Braniš (Ilirija) 5.89 m.
Met kopja: 1. Ilvar (Ilirija) 41.8 m, 2. Krener 39.55 m.

Met kladiva: 1. Zupan (Ilirija) 39.45 m, 2. Jeglič (Planina) 37.19 m, 3. Korče (Primorje) 34.79 m.
Tek na 10 km: 1. Bručan (Ilirija) 32:28.60 (nov jugoslov. rekord!), 2. Perc (Primorje) 34:16.60, 3. Krpan (Primorje) 34:25, 4. Tavčar (Primorje) 36:45.40.

Troskok: 1. Korče (Primorje) 12.91 m, 2. Požar (Primorje) 12.56 m, 3. Braniš (Ilir.) 12.37 m.
Tek na 400 m: 1. Pleteršek (Primorje) 52.7 sek., 2. Skušek (Primorje) 53.3 sek., 3. Zorja (Primorje) 53.4 sek.

Tek na 1500 m: 1. Košir (Planina) 4:15.80, 2. Poganičnik (Primorje) 4:16.80, 3. Srakar Ivan (Primorje) 4:21.20. — Kotnik (Ilirija) 4:16.80 je sam tekkel, ker je prišel prepozno na štart, pač pa je imel dobro vodstvo od sotekečev.

Tek na 100 m: 1. Gabršček (Primorje) 11.8 sek., 2. Pavlič (Planina) 11.9 sek., 3. Šušteršič (Primorje) 12.2 sek., 4. Jurca (Primorje) 13 sek.
Tek na 110 m čez zapreke: 1. Pleteršek 16.5 sekund.

hiti kmalu in se prične razdalja med njimi podaljševati. Prvi trojici se je nato priključil še izvrstni Košar. Pri Ločici je znašala razdalja še dva kilometra. Izgledalo je, da jih Sodce z ostalimi kolesarji, ki so se mu medtem priključili, ne bo mogel več dohiteti. Na samem trojanskem klanecu je popolnoma zaostal Mariborčan Štingl, ki ostalih tekmovalcev vse do Celja ni mogel več dohiteti. Drugo skupino je vodil Sodce. Še pred Vranskim so se združili in začeli forsirati tempo in je znašala povprečna brzina 33 km na uro. Pri Zalcu so bili le še 300 m oddaljeni od njih. Tukaj je kontrolni avtomobil zapustil vozače ter hitel v Celje zaradi merjenja časa. Sprejem v Celju so organizirali člani Kluba slovenskih kolesarjev pod vodstvom predsednika Marjana Cajsa. Nekaj minut pred pol 1 se je približala Celju velika skupina kolesarjev, kar je dalo misliti, da se je druga skupina že združila s prvo. In res so prišli vozači na cilj v skupini, ki je štela devet tekmovalcev. Prvi je privozil na cilj mladi zagrebski vozač Košar, ki letos sploh prvič tekmuje v kolesarskem sportu in je njegov uspeh izredno velik. Pol metra mu je sledil Premk, nato Cvelbar (Makabi, Zagreb), Rebrovč (Železničar, Zagreb), Vrbane (Makabi, Zagreb), Sodce (Maraton, Maribor), Kramar (Klub slovenskih kolesarjev, Celje), Davidovič (Orao, Zagreb), Jerneje (Kl. slov. kol., Celje). — Vsi ti so imeli enak čas, in sicer 2:24.38 in 1 petl., kar daje povprečno hitrost 31.200 metrov na uro. Po kratkem odmoru je bila v restavraciji »Hubertus« razdelitev nagrad. Prvak Košar je dobil državni dres in zlato kolajno ter pristop v seniorski razred. Drugi in tretji sta dobila lepe plakete, od četrtega do šestega pa brosnate kolajne.

Gradjanski : Genova 0 : 3 (0 : 3)

Zagreb, 20. junija.

Danes se je vršila tukaj druga tekma med tema moštvoma za srednje-evropski pokal. Ker je Gradjanski zadnjo tekmo na tujem terenu izgubil v Genovi s 3 : 1, so mnogi pričakovali, da bo na domačem terenu zmagal. Na igrišče je prišlo do 15.000 gledalcev, kar je dosedaj rekord v Zagrebu. Pred tekmo so delili med gledalce letake, v katerih je Gradjanski pozival publiko, da naj vzklia med igro vse čase »plavi, plavi, plavi« in tako bodri svoje igralce.

Točno ob 17 sta se sodniku Beraneku iz Dunaja predstavili obe moštvi v naslednji postavi: Genova : Bastigalupo, Agortea, Jenta, Baccino, Fignogo, Arcari, Faganeli, Cerveti, Carabelo, Marconatti.

Gradjanski : Glaser, Hügl, Bivec, Kovačević, Jazbinšek, Kokotović, Medarič, Antoljković, Lešnik, Danič, Pleše.

Ze v prvih minutah igre se je pokazalo, da so Italijani izredno moštvo. Gledalci so v prvih minutah silno navijali svojim igralcem, toda ko je v šesti minuti padel prvi gol za Genovo, je navdušenje domače publike splahnelo. Ves čas prvega polčasa so bili v silni premoči in v 13. minuti je po Cervetiju padel že drugi gol. Tedaj šele si je Gradjanski nekoliko opomogel, toda tehnično

ni mogel prekositi italijanske obrambe. V 39. minuti je Faganeli zopet stresel mrežo Gradjanskega. Objektivno mnenje gledalcev je, da bi Glaser moral ta gol ubraniti. Do konca polčasa je nato Gradjanski igral popolnoma podrejeno vlogo.

Gradjanski je imel v drugem polčasu začetni udarec in začel je ta del tekme s silnim elanom. Prišel je pred nasprotni gol in že v drugi minuti je Antoljković iz dveh metrov daljave pred golom odal žogo čez mrežo v o. V 5. minuti je zopet bil Gradjanski stalno v premoči in kar dve minuti igral v kazenskem prostoru Italijanov. Toda ves ta napor ni mogel najti prostora med dvema prečkama italijanskega gola. Italijani so nato večkrat skušali priti pred gol Gradjanskega in ga večkrat ogrožali. Toda Glaser je odlično branil in odbijal po vrsti v o. Lešnik je v 15. minuti zopet poslal žogo tik čez mrežo v o. Tedaj pa so Italijani začeli zavlačevati in Gradjanski tudi ni bil več tako prožen, da bi mogel še kakorkoli stresti nasprotno mrežo.

Tako je Gradjanski izpadel iz tekmovalstva za srednjeevropski pokal in veliko vprašanje je sedaj, kdaj se bo mogla Jugoslavija zopet udeleževati tega tekmovalstva. Iz Italije je prišlo nad 100 navijačev z veliko kopico italijanskih časnikarjev, ki so poročevalci največjih italijanskih listov.

računa na sodnikovo popustljivost, surovo. Igra je potekla zelo živo, temperamentno in ostro od začetka do konca. V prvem delu so gostje imeli nekaj prilik za gol, od katerih pa so izkoristili samo ono v 24. minuti, medtem ko je BASK izenačil s prodorom Šariča v 40. min. V drugem polčasu napadi gostov niso bili več tako številni, medtem ko je BASK dajal dosti dela nasprotnemu vratarju in dosegel vodstvo v 27. minuti spet po Šariču. Prav toliko situacij za gol, kolikor jih niso izkoristili gostje v prvem polčasu, so jih zastreli domači v drugem polčasu, tako da bi z ozirom na to bil pravičen neodločen izid tekme. Z ozirom na pokazano nogometno znanje v splošnem pa bi gostje zaslužili zmago.

Nocoj igra Lazio proti BSK-u v okrepljeni postavi in se gotovo želi revanširati za poraz. Za nocojšnjo tekmo vlada veliko zanimanje in bo tekma gotovo zelo pomembna, če je ne bo preprečila nevihta, ki se bliža mestu.

Zaključek olimpijskega kongresa

Mednarodni olimpijski odbor, ki je zasedal te dni v Varšavi, je sklenil več važnih in zanimivih stvari ter podajamo našim čitateljem naslednje zanimivosti:

Razpisi za olimpijske igre v Tokiju bodo izšli v francoskem, angleškem, španskem in nemškem jeziku; japonski olimpijski komite pa bo objav-

Kongres poštne uradnikov v Ljubljani

Ljubljana, 20. junija.

Danes se je pričel v Ljubljani kongres Združenja uradnikov poštne in telegrafске stroke za Jugoslavijo. Na ta kongres so bili povabljeni tudi zastopniki bolgarskega združenja.

Prisrčen sprejem Bolgarov

Snoči ob 20.26 so z belgrajskim vlakom dospeli v Ljubljano zastopniki bolgarskega združenja, in sicer 26 delegatov, štirje delegati pa pridejo še naknadno. Z Bolgari so dospeli tudi številni delegati iz južnih krajev naše države. Na postaji je pričakovalo bolgarske goste in delegate veliko število slovenskih poštne uradnikov. Med sviranjem poštne godbe in vzklikanjem Bolgariji, Jugoslaviji ter obema vladarjema, so bolgarski in jugoslovanski gostje izstopili. Zbrane goste je pozdravil v imenu mestne občine obh. svetnik in upravnik glavne pošte g. Salehar, v imenu tukajšnje organizacije poštne uradnikov pa predsednik združenja g. Šturm. Odgovoril je g. Hristo Marinov, predsednik bolgarske poštarske zveze, ki je naglasil, da ta obisk vnovič potrjuje zблиžanje med Jugoslavijo in Bolgarijo. V spremstvu godbe in naših poštne uradnikov so gostje odšli proti hotelu »Slon«, kjer so večerjali in prenočili.

Kongres v Delavski zbornici

Davi ob 8 se je pričel v dvorani Delavske zbornice kongres Združenja poštne in telegrafskih uradnikov Jugoslavije. Dvorana je bila nabito polna. Častna mesta so zavzeli bolgarski delegati in predstavniki domačih oblasti. Dvorana je bila okrašena s sliko kralja Petra II. ter z bolgarsko in jugoslovansko zastavo. Kongres je otvoril predsednik združenja g. Mihajlovič iz Belgrada, ki je predvsem pozdravil zastopnika poštne ministra, načelnika g. Ivana Šariča, zastopnika mestne občine Ljubljane g. Salehara, ljubljanskega poštne direktorja dr. Vagaro ter razne druge zastopnike. Zelo toplo je pozdravil zlasti bolgarske zastopnike, ki jih je tudi vsa dvorana pozdravila z živahnimi aklamacijami.

V imenu poštne ministra dr. Kaludjerčiča je spregovoril načelnik g. Ivan Šarič, ki je naglašal, da ministrstvo vedno razume težnje svojega uradništva, ki so hkrati v interesu države in splošnega napredka, ter je obljubil svojo pomoč.

Nato je spregovoril v imenu slovenskega Združenja poštne uradnikov g. Šturm, ki je pozdravil delegate. Za njim pa je pozdravil kongres g. Salehar. Pozdrave bolgarskih tovarišev je našim poštanjem sporočil njihov voditelj dr. Hristo Marinov.

Kongres je sprejel nato udanostni brzojavki Nj. Vel. kralju Petru II. in Nj. kr. Vis. knezu namestniku Pavlu ter pozdravno brzojavko ministru dr. Kaludjerčiču.

Po daljši seji je verifikacijski odbor ugotovil, da je na kongresu zastopanih 3789 članov, ki imajo 39 delegatov. Slovenija je zastopana s 6 delegati. Najmočnejša je savska banovina, ki je poslala osem delegatov, kongres pa ji je priznal še enega.

Ze dopolne se je pričela debata o predlogu za razrešnice dosedanjim upravi. Pojavila se je zelo močna opozicija, ki je razdelila med delegate in druge udeležence večje število letakov. Ti letaki so razmnoženi v treh serijah ter zlasti napadajo dosedanja upravo. Skupina, ki drži z dosedanjim upravo združenja, in pa skupina, v kateri so strnjeni pretežno Belgajčani in pa Hrvatje, sta si med seboj približno enako močni, vsaj danes, jezikšek na telnici pa pomenjajo slovenski delegati.

K debati o razrešnici se je priglasila cela vrsta govornikov. Skoraj vse dopolne po oficelnem delu je bilo izpolnjeno z malenkostnimi, toda burnimi prepiri, popoldne pa se je nadaljevala debata med delegati.

V spremstvu nekaterih ljubljancev in drugih poštarijev so si bolgarski gostje ogledali Grad in druge mestne znamenitosti, popoldne pa so odšli z avtobusi na izlet v Kamnik.

Na kongresu je predsednik prečital tudi celo vrsto pozdravnih brzojavk, zlasti od slovenskih,

ljal svoja poročila v angleščini in japonščini. Po posebni poročevalski službi organizacijskega komiteja bodo obveščeni poročevalci in javnost o stanju in poteku priprav. Kar se tiče tehničnih vprašanj tekmovalni, priprav itd., se morajo organizatorji držati mednarodnih zvez. Vsi razpisi morajo iziti od meseca marca 1938 do januarja 1939. Na račun Japoncev bodo poklicani v Tokio strokovnjaki, ki bodo organizirali one športne panoge, ki na Japonskem še niso preizkušene. Načrti za razna tekmovališča itd. morajo biti predloženi pristojnim mednarodnim zvezam v potrditev. Sodniki in tekmovalci živjajo 50% popust za potovalje v Tokio. V to svrhu je na razpolago en in pol milijona jenov. Prvi termin za prijavo poteče v aprilu 1940 leta. Za moštva, ki bodo stanovala v olimpijski vasi, stane dnevni pension 4 in pol jena.

AMATERSKO VPRAŠANJE

Tudi ob tej priliki se je načelo nesrečno amatersko vprašanje, ki je že napravilo toliko prahu v mednarodnih športnih vrstah. Končno so prišli do zaključka, da je treba telovadne in športne učitelje izločiti iz olimpijskega tekmovalstva. Najnovejša odločitev olimpijskega komiteja na zasedanju v Varšavi zadeva vprašanje: amaterskega vprašanja specialno polje za telovadne in športne učitelje. Principielno je bilo sklenjeno, da se noben plačani telovadni in športni učitelj ne sme udeležiti olimpijskih tekmovalj. Izjemo so napravili za one učne moči, ki poleg svojega normalnega pouka delajo še pouk v telovadbi in športu.

Za ureditev vprašanja smučarskih učiteljev se je našla še druga rešitev. Komisija, ki je bila poverjena z nalogo, da predloži poročilo v tej zadevi na prihodnjem olimpijskem kongresu, ki bo leta 1938 v Kairu, se poda zaradi tega, oziroma zaradi razjasnitve diferenc na zasedanje mednarodne smučarske zveze, ki bo o priliki FIS-inega tekmovalstva leta 1938 v Helsinkih.

PRIPHODNJA OLIMPIJADA SE PRICNE

24. AVGUSTA 1940

Ob tem olimpijskem zasedanju so določili tudi, da bo slovesno odprta prihodnja olimpijada dne 24. avgusta 1940, naslednji dan se pa prične tekmovalnja, ki bodo trajala do 8. septembra. Dalje so sklenili, da se morajo vse družabne prireditve, kakor sprejemanje in banketi vršiti pred ali po olimpijadi, nikakor pa ne v času olimpijskih iger samih. Norveška je stavila Japonski predlog, da bi se Japonci odrekli zimskim igram. Japonci se v tem pogledu še niso končno odločili,

danes službeno zadržanih poštarijev, dalje poštarijev iz južnih pokrajin. Z navdušenjem pa je bila sprejeta pozdravna brzojavka, ki jo je v imenu bolgarskih poštarijev poslal iz Sofije predsednik njihovega društva.

Zahteve slovenskih poštarijev

V debati o predlogu razrešnice dosedanjim upravi skupnega združenja jugoslovanskih poštarijev je do večera govorilo nad dvajset govornikov. Nekateri govorniki so bili v svojih izjavah prav erditi ter so ostro napadali dosedanja upravo združenja. Skoraj iz vseh govorov pa je izzevelo priznanje sedanjemu ministru dr. Kaludjerčiču, ki je presegal gordijski voz naših poštne, telegrafskih in telefonskih zvez. Številni govorniki iz stare Srbije, Bosne, Hrvatske, Vojvodine, Dalmacije so obširno razkladali svoje stanovske težave. V temperamentnih besedah so razkladali težnjo, da se uredi napredovanje posameznih poštne uslužbenec, da se uredijo razna poštna vprašanja.

Izmed Slovencev so govorili do večera trije govorniki, to je gg. Nadrag, Bernot in predsednik celjskega pododborja Gams. Vsi trije govorniki so naglašali, da se je število poštne osebe povečalo le za malenkost, pač pa da je skupni dohodek pošte in telefona v Sloveniji izredno narasel. Slovenski poštari so preobremenjeni z delom in le skromno plačani. Drugi državni uslužbenci si lahko pomagajo s postranskimi zaslužki, kar pa poštarijem ni mogoče. Pošta tudi ne dobi primernega in plačanega dopusta. Najslabše pa je v tem oziru slovensko uradništvo. Dolžnost organizacije je, da takoj pospeši nastavitve novega oseba in da se izprazni mesta izpolnijo. V redno službo naj se prevedejo vsi začasni nastavljeni. Pošte naj dobe zdrave in higienske lokale. Pošta v Sloveniji je visoko aktivna in zato potrebuje higiensko zdrave lokale. Pravilno naj se uredi napredovanje. Ukine naj se nedeljska brezplačna blagajnska služba. Poštni uradniki delajo brezplačno tlako. Poštni hranilnici in zato je Poštna hranilnica moralno obvezana, da za poštenu osebo primerno nagrado, ker ji to osebe pomaga zbirati milijone. Urediti je treba bolniški fond poštne uradnikov.

Slovenski govorniki so se s svojimi srbskimi in hrvatskimi tovariši strinjali v tem, da je treba napredovanja v pošt stroki urediti na pravičen način.

Novi grobovi

† V Plavju je nenadoma umrl v 70. letu starosti g. František Bruna, veleindustrialec v Plavju in poslovodja Jugobruna kranjskih tekstilnih tovarn v Kranju. Pokopali ga bodo v torek, dne 22. junija v Plavju.

† V Ljubljani je mirno v Gospodu zaspala gospa Marija Megušar roj. Pasetkij, soproga žel. postajenačelnika v p. Pogreb bo danes ob pol 6 izpred mrtvašnice splošne bolnišnice na pokopališču sv. Križu.

† Na Pšati je umrla v 84. letu starosti gospa Marija Slabjanja, vdova po cerkveniku. Pogreb bo v torek, dne 22. junija ob 9 popoldne na pokopališču na Berčevem.

Naj jim sveti večna luč! Zalujočim naše iskreno sožalje!

Smrtna žrtev strele v Šenčurju

Šenčur, 19. junija.

Ob veliki udeležbi ljudstva je bila pokopana Marinšekova Micka iz Luž, ki jo je ubila strela. Malo je manjkalo, pa bi bili pokopali še tri druge žrtve strele. Ko so se pd. Kovačević vračali s polja, je strela udarila v voz in oplazila gospodinj (Ajdovec) ter obe hčerki Marijo in Francko, tako da so brez zavesti obležale na cesti. Po dolgi muki je zdravnik dr. Bežek, ki je prihital iz Kranja in nudil ponesrečencem prvo pomoč, z umetnim dihanjem spravil vse tri zopet k zavesti in se sedaj zdravijo v domači oskrbi. Medtem, ko so hčerke še kolikor toliko dobre, se stanje gospodinjše še ni obrnilo na bolje.

vendar pa izgleda po ostri borbi, ki so jo vodili Japonci, da se bodo vendar zimske igre vršile na njihovih tleh, in da ta norveški predlog ne bo prodl.

Maks Schmeling zopet doma. Boksar svetovnega kova Maks Schmeling se je po 7 tednih zopet vrnil z aeroplankom v Berlin, kjer so ga pozdravili številni prijatelji in znanci. Vsakdo je hotel od njega izvedeti bodoče načrte nemškega mojstra. Vendar se nekaj pozitivnega v tem pogledu še ne da reči, kajti najpro se bo nekoliko odpočil na svojem posestvu v Saarowu.

Pavao Nurmi 40 let star. Znani svetovni tekač na srednjih progah Paavo Nurmi iz Finske je te dni dopolnil 40. leto starosti. Vsi finski listi so zato posvetili dolge kolone svojemu rojaku in največjemu športniku države. Kljub velikim uspehom drugih olimpijcev — tako pravijo — je in ostane Nurmi najodličnejši tekač, četudi so medtem njegove rekorde potolkli. Zlasti poudarjajo dejstvo, da se ne bo našel noben drug tekač na svetu, ki bi vse proge od 1000 m navzgor pa do maratonskega teka obvladal. Iz njegovih mladih let je zanimivo tole: Ko je bil star 17 let je v svojem rodnem mestu Abo prišel k društvu Urheiluliitto, kateremu je ostal vedno zvest. Njegovo športno udejstvovanje in začetek športnega dela je bilo vsekar v zgodnjih šolskih letih. Nurmi je imel za vzor športnika svojega rojaka in finskega stopnika na dolgih progah ter zmagovalca na olimpijskih igrah v Stockholmu leta 1912, Hannes Kolehmainen. Nurmi si je nadel nalogo, da hoče biti enak temu svojemu učitelju. Z veliko vztrajnostjo in voljo ter trdim treningom je svoj cilj tudi v resnici dosegel. Leta 1920 je na olimpijskih igrah v Antverpnu dosegel prve svoje svetovne uspehe, ki jih je nadaljeval potem v Parizu leta 1924 in v Amsterdamu leta 1928. Občudovanja so vredni uspehi Nurmija takoj po svetovni vojni šo zato, ker so bile prehranjevalne razmere tudi na Finskem takoj po vojni zelo slabe. Zato nam je pa ravno Nurmi najboljši primer, kaj se lahko doseže tudi ob slabih razmerah. Nurmi, ki je sedaj stopil v ozadje kot aktivni tekmovalce na svetovnih arenah, je dal kot trener finske vrste za olimpijske igre trdo šolo svojim rojakom, katera jim je prinesla na berlinskih tleh lepe zmag.

Lahkoatletska sekcija SK Ilirije. Našemu članu in odličnemu lahkoatletskemu delavcu g. Megušarju je umrla gospa mama. Pozivajo se vsi atleti, da se udeležijo pogreba, ki bo danes ob ½6 popoldne izpred mrtvašnice splošne bolnišnice v Ljubljani.